Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

Серло

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз * ШОАТТА, 22 СЕНТЯБРЬ, 1990 ШУ. * № 98 (7912). * Мах 3 кеп.

Нохч-ГIалгIай АССР Итум-Калински район меттаоттаярах бола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СОЦАМ

Къамий политика сталинско -берневски гIозаро гIожа толхаеш 1944 шера нохчийн гIалгIайн къаман пачхахьалкхале дIаьйккхар, хIаьта уж шоаш бахачара бохабаь Казахстанеи Средни Азеи IобахьЙитар.

Цул тIехьагIа хьахиннача Грозненски областа административно - территориальни карта дизза керда оттадир.

Республика дIаяккхалехьа цун лоамарча даькъ тIа 9 район яр, 170 эзар саг а вахаш. Цига хьаеш яр дикка дукха юрта боахама продукци, къаьстта дукха доаккхар дулх, шурий продукци, хьажкIаш, коартолаш, сомаш, хьуна сомаш.

1957 шера республика меттаоттаеш 6 лоамара район метта ца оттаеш йисар.

Цхьаккха а тайпара дикана тIехь ца даьча цу хувцамаша доккха зе дир республика социально - экономически дегIаахара. Цох даьнна водар тахан а тIехьа хоалуш да.

Республика иштта а кIезига йолча шаьрача моттиге баха хайшар республикера нах керттерча даькъе, цу тIа гIолла совлиста хьахилар нах баха пункташ.

КIезигделар массаза а доккха долаш хьадена хинна экономика хьайбаш леладара дакъа. Иштта карта хувцар бахьан республикана даь моральнии материальнии зе лоархIалургдоацаш доккха да. Дуккхача итташ шерашка пайда эцачара даьнна ахкийтар дукха рузкъа дола латтташ.

ТIом хилалехьа хIанзарча Шатойски районе территоре тIа яр 4 район, 75 эзар саг а вахаш. ХIанз цига веррига а 15 эзар саг мара вахац.

Масала, республике яр Итум - Калински район, 92 эзар гектар латта а долаш, 20 эзар саг а вахаш, 12 юрта Совет а йолаш, 290 юрти отарашкеи а йолаш. Бахача наьха а боахамашка а дар 15 эзар бежан, 28 эзар гектар латта дар. Дуккхача юрташка школаш, тикаш, клубаш, библиотекаш яр. ХIанз царех цхьаккха хIама дисадац, деррига дохадаь дIададьннад.

ХIаьта дохадаьр меттаоттадеш, кердадар хьадеш мара къам меттаоттадеш дIахо дохалургдац вай.

Теркал ца деш дита йиш яц 300 эзарнел дукхагIбола нохчийн гIалгIайн республикал арахьа бахаш хилар а. Царех дукхагIбараш лоамарча районашкара хьабаьнна нах ба. Царех дикка дукха бараш мехка цхьаьца йолча регионашка хьал во оттар бахьан долаш шоаш бахачара бохаш республике цIаух, царна баха моттигаш хилийтарах йола проблема отт.

Цу дерригане а хьалхадоах лоамара зона карверзае йолае езилга, цига болх бе моттигаш, ахархой боахамаш хилийта дезилга, наьъкъаш дахка дезилга, социальнии производственнии инфраструктура кхыйола объекташ хьалъе езилга. Уж хIамаш толаме хьадара хьалха хинна районаш меттаоттае еза, эггара хьалха Итум-Калински район а йолаш.

ХIанз из район меттаоттаеш хиларца дувзаденна хьахецаш да дикка дукха ахча, цох вай массане юкъара, къаман гIулакх лархIа деза. Из эггара хьалхара лоамара район меттаоттаеш хиларах вай къам метта оттадара юхь дIайолаелга хилда. Хана йIоахала вай веррига районаш, хIара юрт, хIара отарашке, вай дай боахкача кашмашкара хIара чурт меттаоттаде деза.

Президиумен халкъа депутатий Шатойски районни Совета исполнительни комитетеи предложенешка, хIаьта иштта бахача наха деча, дуккхача дехарашкеи предложенешкеи а хьежа, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

1. Итум-Калински район 1944 шера хиннача доазонашка меттаоттае.
2. РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумагара ер соцам чIоагIбелга деха.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозный, 1990 ш. 11 сентябрь.

Нохч-ГIалгIай АССР Галашкински район меттаоттаярах бола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СОЦАМ

Галашкински район я республика къулбехьеи - малхбузен даькъ тIа, 1943 шера цун яр 94 эзар гектар территори, 43 нах баха пункт хиннай, 8 эзарнел дукхагIа вахаш саг хиннай. Бахача наьхеи колхозашцеи 5 эзарнел дукхагIа бежан, 9 эзар устагIеи газеи хиннай. Района хиннай социально - культурни учреждени.

Хьалха хиннача Галашкински района территоре тIа хIанз алхха пхиь мара нах баха пункт яц. Альпийски цонаш тIайола дикка йоккха территори, лоамароша чIоагIа къахьегаш яьха хинна даьгIенаши террасни участкаши саг воацаш яьсса я. Мехка кхыча регионашкара цига хьалха массаза а бахаш хьабаькхачарех бола нах хьа тIабоагIаш хилар, республика шаьрача аренашка мукъа латтташ ца хилар, лоамара моттигаш караерзае а дIаяьха хинна юрташ меттаоттае а езаш хилар бахьан долаш хьалха хинна Галашкински район меттаоттае езаш я.

Цу районе хьабаьнна дукха бола нах республикал арахьа бах, моллагIча а хана районе цIабахка а тарлургда. Из иштта хургхила рах бола тешам мехка тайп-тайпарча регионашка къамашта юкъера гIулакхаш дукхагIа ир ме лу чIоагIагIа хул. Цудухьа, Лакхехьарча Совета Президиума ден повестка тIа из дош оттадеча хана кхыдаращца из хьал а теркалдир.

Галашкински район меттаоттаяра РСФСР Совмино дикка дукха ахчеи хиланза яргIоаца материальни ресурсаши къоастаю. ХIанз гIалгIай халкъа хьахиннай сталински геноцид йолча хана хIалак яь хинначарех йолча районех цаI меттаоттае торо.

Бакъда хьалха хиннача Галашкински района территоре цхьадола дакъа юкъе долча Сунженски района кулгалхой новкъост Р. М. Татиев керте а волаш. ГIалгайчен «Нийсхо» яхар а кхыяраш а санна цхьадолча формальни доацача боламий вйкалаш духьалбаьннаб район меттаоттаяра, из дош гIалгIай халкъа автономи меттаоттаяра проблемаца теттара искусственно дувзаш. Иштта гIулакхаша хьахулийт регионе бахача цхьаболча наьха из дош ца кхетадарен тайп-тайпарен уйла.

Президиумен халкъа депутатий Сунженски районни Совета исполкомен предложенешка а хьежа, хIаьта иштта Нохч - ГIалгIай АССР Галашкински район меттаоттаяра деша хьакъехьара Галашкени Мужечени юртий Советий решенеш, цу тIа гIолла хьахинна тайп-тайпара хетараш теркал а даь Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

1. Из дош тахкара НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума комисси йойла (состав йолаш я).
2. Комиссена тIадувллалдаше баьча балхах хьахинначох дар Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума аргIанарча заседане хьалхашка дахьа.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозный, 1990 ш. 11 сентябрь.

НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума заседани

Укх деношка НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума заседани хилар. Из хьаеллаш НГIАССР Лакхехьарча Совета председатела Д. Г. Завгаева Президиума членашта дийцар укх шера 17 сентябре Шелковски района атамански казачи советаца ший хиннача кхаь сахьатарча вIашагIкхетарах. ВIашагIкхетар чакхдаьлар гIулакхацарча хьале. Цига хиннараша белгалдаьккхар республике общественно - политически климат дика хилар, халкъашта юкъера гIулакхаш лерттIа, мадоаггIара хилар, НГIАССР Лакхехьарча Совета, правительствана къамашта юкъерча гIулакхашта влияни е, социально - экономически проблемаш толаме кхоачашъе йиш хургйолаш общественни консенсус хьаллоаттае могаш хиларах дийцар.

ВIашагIкхийттача хиннараша НГIАССР Лакхехьара Совет, правительство тIахьйихар республике граждански барт тайна лоаттабара, районе бахача тайп-тайпарча къамех болча наьха доттагIал царна юкъе дов даларга ца кхачийтара, дегабуам ца байтара, тешам ца боабайтара низ ца кхобе. Из ала бахьан долаш ба казакаш. Укх тIеххьарча хана районэ арахьара тIааха баьнаб «патриоташ». Цар провокационни хабараш доаржаду, цIуо бехк, хьал толхаду, наха юкъера гIулакхаш чоалхане доах. Иштта йолча негативни явленешта духьаларча къовсаме дикагIа пайда эца беза юрта Советий, бокъонаш лораеча органий авторитетах, низах, хьахилийта еза нийса йола общественни уйла, аьна белгалдаьккхар вIашагIкхийттача.

Нохчий халкъа съезд ярах лаьца казакаша даьча хаттара жоп луш, Д. Г. Завгаева белгалдаьккхар съезд вIашагIтохаш болча нахаца массехказа вIашагIкхийтта хинна ше хилар. Из елга дувзаденна дац республика политически дешаща, социально - экономически дегIаахара проблемаш къоастаярца — из дара йолаш я халкъа лоIаме законагIа хержа Iаьдала органаш. Съезд ю нохчий халкъа къаман традицеши обычеши меттаоттаяра.

ВIашагIкхийттача хиннача наха раьза болаш дийцар унахцIено лораелга, нах чубаха цIенош хьалделга, лоамашкарча моттигашка нах баха ховшилга вIаштIехьдоаккхаш Лакхехьарча Совето, правительствос ду гIулакх. Бакъда раьза боацаш дийцар торговле долча кхоачамбоацарех, хиланза даргдоацача товаращца, гIишлон материалашца районе баха нах Iалашбара цкъаза уж ца хулаш нийслуча моттигех. НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиумо НГIАССР Министрий Совета, Лакхехьарча Совета массазарча комиссешта тIадиллар цу дешага хьажа а из нах раьза хургболаш къоастадара гIулакхаш де а.

Цул тIехьагIа заседане хьежар аграрни дешайн кхачани хьакъехьа республика Лакхехьарча Совета массазарча комиссеца барта а волаш НГIАССР Министрий Совета председатела С. М. Бекова оттаяьча предложенега. И. М. Дедаев «Чечeнингушплодоовощхоз» НПО генеральни директор Министрий Совета председатела заместителалла, НГIАССР юрта боахамеи кхачани министралла оттаварах долча дешага. Президиума членаша В. Б. Дагаева, С. Х. Салаева, А. М. Бугаева, Г. Б. Эльмурзаевас, А. Б. Паскачева, хIаьта иштта НГIАССР Министрий Совета председатела С. М. Бекова, НГIАССР Лакхехьарча Совета аграрни дешайн кхачани хьакъехьарча массазарча комиссе председатела М. А. Султыгова дакъа а лоацаш массе а оагIорахьа чIоаггIа хьожаш дийцачул тIехьагIа НГIАССР Лакхехьарча Совето ший соцамца И. М. Дедаев Министрий Совета председатела заместителалла, НГIАССР юрта боахамеи кхачани министралла хьожавир.

Республике 7 ноябре къахьегама коллективашка дувца оттадар нийсагIа хийтар.

Заседани чакхйоалаш Д. Г. Завгаева дийцар СССР Лакхехьарча Совета кердача Союзни Договора кулгаш яздара хьакъехьарча консультативни комитета заседанех. Президиума членашка комитета заседане хиннача ший къамаьла тензаш йовзийтар.

НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума заседане дакъа лаьцар парте обкома секретара А. Д. Яндарова.

И. М. Дедаев Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела заместителаллен Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахамеи кхачани министраллен оттаварах дола

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

Нов. Дедаев ИбрахIим Магомедович Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела заместителалла, Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахамеи кхачани министралла хьожаволва.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозный, 1990 ш., 18 сентябрь.

ДЕДАЕВ ИбрахIим Магомедович

Ваьв 1939 шера Урус-Мартана района ГIойтIа. Нохчо ва. 1978 шера денз КПСС член ва. Лакхера образовани йолаш, специальностагIа Iилмахо агроном - экономист ва.

Къахьега волавеннав 1959 шера Госстраха Урус-Мартановски инспекце воккхагIвола бухгалтер а волаш. Цул тIехьагIа болх баьб республика агропромышленни комплексе тайп-тайпарча бухгалтерски гIулакха тIа а волаш, ше дIавовзийтав цIена, исполнительни, хьинаре болхло волаш.

И. М. Дедаева организаторски говзал гучаьлар Урус - Мартановски района «Солнечный» совхоза директоралла оттавича. КулгалхочуН хIанзара экономически уйла, боахам лелабара керда методаш езаш из хилар, нах теркалбеш а цар яхачунга ладувгIаш а хилар — ииттача гIулакхаша новкъостал дир тIехьайнса хиннача совхоз лерттIача хьал тIа яккхара.

Укх тIеххьарча хана И. М. Дедаева кулгалдора «Чечeнингушплодоовощхоз» Iилмапроизводственни объединене.

ЛОАРХIАМЕ ДЕШАШ

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета аграрни дешайн кхачани хьакъехьарча массазарча комиссе заседани хилар. Цу заседане бэ халкъа депутатий районни городскойи Советий председателаш, парте райкомийи горкомийи хьалхара секретараш.

Председателашта хьалхашка НГIАССР Лакхехьарча Совета председатела Доку Гапурович Завгаева оттадаь дош дар город Грозный коартолашца Iалашъяр. Цу деша хьакъехьара къамаьлаш дир комиссе члена, халкъа депутатий Грозненски городской Совета председатела В. А. Куценкоси халкъа депутатий Назрановски Совета председатела А.-Х. Х. Аушевеи. Къаьстта аьлча коартолаш чуэцара промышленни предприятий болхлой, районе баха нах, салтий сарцагIбаьхаб аьнна дийцар. Шоашта мога новкъостал ду наьсархошта грозненски предприятей болхлоша, шоай транспортаца коартолаш дIакхухь. Коартолаш юстара дIаца йохьийташ лораю. Республика араьхьа коартолаш дIайихьа моттиг нийсъеннаяц тхона аьлар А.-Х. Х. Аушева.

Оптимистически прогнозаш оттае хIанз а хьалха да аьлар комиссе членаша. Районерча коартолех хIанзалца чуийцараш 30 процент мара яц. Чуийцаяьннача коартолех дукхагIъяраш хьагулъяьча хьатта яда дIаяхьа транспорт йоацаш.

Коартолаш шоай ханнахьа чуийца яхара шоай ханнахьа гIулакхаш де деза, уж республика кхычахьа дIахьорг-йоацаш никъ бехка беза аьнна хьехараш дир комиссе членаша халкъа депутатий Назрановски районни Советаи (А.-Х. Х. Аушев), «Чечeнингушагропром» объединенеи (М. А. Арбиев).

Принципиально, чIоаггIа тохкаш дийцар «Чечeнингушплодоовощхоз» НПО генеральни директор И. М. Дедаев республика Министрий Совета председатела заместителалла, Нохч - ГIалгIай АССР юрта боахамеи кхачани министралла оттавара хьакъехьара дош. И. М. Дедаева кандидатура республика правительствос хIана оттаяьй дашхар НГIАССР Министрий Совета председатела С. М. Бекова, дийцар цун къахьегама наькъах. ЧIоаггIа дискусси хинначул тIехьагIа комиссе членаш раьза хилар Министрий Совета председатела заместителалла, НГIАССР юрта боахамеи кхачани министралла вахийтара Н. М. Дедаева кандидатура оттаяра.

Эггара хьалхарча аргIана бе безача балхах дувцаш массазарча комиссена Д. Г. Завгаева могадир республика аграрни сектора рыночни экономикана беррига ший теркам тIабохийтилга. Цу хьакъехьа комиссе членех йола группа къоастае езаргья программа кхоачашъяра, экономика тоаяра, деррига дешаш Iомадара, рынкана аграрни сектор юкъе а озаш, комиссе заседане ладувгIа дезаргда агропромышленни комплекса кулгалхой отчеташка, семинараши совещаниши е езаргья.

ПУСКОВОЙ ОБЪЕКТАШКА

«МОДЖ» ХIАНА ЙОАЛИЙТ?

Наьсарен района совхозашка Iалаьмате дукха техника Iайний укх тIеххьарча шерашка, масала, тайп-тайпарча маркех йола духхьала цхьа автотранспорт я укхаза 1050 единица. 600 совгIа единица юртбоахама техника я (тракторащ, комбайнаш кхыйола техника).

Атта дац из еррига автотранспорт, техника запчастеца Iалашъе. ХIаьта а из декхар кхоачашдулу укхазарча «Назраньагроснаб» яхача базана. Берригача вай мехка го баьккхе а хьатIаяхь агроснабженцаша совхозашта цу тайпара эша хIама. ДагадоагIа, из база укхаза йиллалехьа совхозашка хьо дIа-хьа мел вахача из тоъац, вож тоъац, яхаш Iокадаш хулар механизатораш, механикаш, инженераш. Дукха техника сеца латташ хулар дIаоттае тайп-тайпара оатхалаш йоацаш. ХIанз цу тайпара лоткъам наггахьа мара хазац района кхашка. Ахархой хьашташ кхоачашду вай ювцача базо. Цу тIа, хьалха санна Грозне машинаш хеххьа а езац, фент ца теъача а. Уж балха боаккхача дIахьу царна эша хIама снабженцаша.

Иштта аттача баьхаб ахархой вай ювцача базай зIамигача коллективо. Бакъда, царгара шоашкара хьал-м дац иштта атта.

Цкъа-лета, наьха коа-карта бах уж, квартиранташ санна. ТIаккха вайна ховш ма дий наьха цIагIа вахача хьаьшагара хьал, къаьстта «кхо ди» даьнначул тIехьагIа. ХIаьта, ераш «РТП-цIагIа» баха-м кукли-ха ма йий, вешта аьлча, 1986 шера денз (нийсагIа аьлча, из база укхаза йиллачахьа). Бехк бий акхарга бIагIарахьежа болабеннача фусамдей? Цу тIа шоаш а къебоаххаш хилча?

ШозлагI-лета, хьаена оборудовани, запчасташ, кхыйола чоалх дIахьулъе моттиг яц. Ахаш ара коа яда царех, чуяха моттиг ца хилар бахьан долаш. РТП-с цхьан хава «хIанзарчоа» аьнна шайна хьалъяь хинна цхьа кхоале мо дола отар да снабженцашта дIаденнар. Из цар хьалдиза дукха ха я, дукхагIа йолча чоалха, вай аьнначa тайпара, догIаштеи малхан кIала мара моттиг яц. Балха юкъе а ялалехьа мукх а юъаш талх хьа мел ена цIена хIама.

Снабженций хьал аттача даккха таро йоацача кхьчад гIулакх? Кхьчадац. Района АПО чуйоагIача МСО «Назрановское» яхача гIишлон организацес 1986 шера башха объекташ хьалъе йолайир цу снабженций заказагIа.

Хилар со укх деношка уж объекташ хьалъеча. Хоза хьалъяь латт дукхача производственни помещеней корпусаш, контора кхыдола эша гIирсаш. Хьачудиллад хий, газ, электрически сердал. ГIадваха мара ца везаш ва, аьнна хеталора, снабженций кулгалхо Мальсагов Iийса. Йилла ха дIатетташ массехк шу даьккхадале а, хIанз мукъагIа заказ кхоачаш ма даьдий МСО-с. КIеззига кIув а буллаш, руберойдаца складай тховнаш дIакъовла мара ца дезаш деррига балхаш йисте ма даьннадий укхазара.

Бакъда, гIадвахачоа тараваьцар райагроснаба начальник. Корта хьа а лаьца вагIар из, хьатIадоагIача Iена саготдеш. Дух тIа ваьлча гучадаьлар цо уж уйлаш хозахета ца елга.

— Сона хеташ цхьан бетта балла мара болх мича бисаб, цига из-м дац селла саготде дезаш хIама, — аз аьлча, аьлар Iийсас.

— Бетта-м хац сона, цхьан кIира балла а бац цига биса болх. Пайда бий цун хIанз ше болча тайпара 1989 шера декабре денз из болх латташ хилча. Цу хана дIабахача денз бIаргагуш бац укхаза МСО-ра гIишлонхой.

М. МИКАИЛОВ.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЦХЬАЦЦАЙОЛЧА ХОРЖАМИЙ ОКРУГАШКАРА ДIАБАЬННАЧА ЦХЬАБОЛЧА ХАЛКЪА ДЕПУТАТИЙ МЕТТА ХАЛКЪА ДЕПУТАТАШ ХАРЖАРА ШОЗЛАГIА ХОРЖАМАШ ДАРАХ БОЛА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ХАЛКЪА ДЕПУТАТАШ ХАРЖАРА ЙОЛЧА ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ

СОЦАМ

Центральни хоржамий комиссе соцам бу:

1. «Нохч-ГIалгIай АССР халкъа депутаташ харжарах долча» НГIАССР Закона 53 статья тIа маоттадара хоржамаш ца хиннача № 53 йолча Горьковски хоржамий округе 1990 шера 18 ноябре шозлагIа хоржамаш де. Хьалха хиннача окружной хоржамий комиссена тIадилла шозлагIа хоржамаш де. Халкъа депутатий Старопромысловски районни Совета президиума тIадуллалда хиланза яргIоаца керда участкови хоржамий комиссеш хьае а.

2. «Нохч-ГIалгIай АССР халкъа депутаташ харжарах долча» НГIАССР Закона № 54 статья тIа маоттадара № 24 йолча Заводской хоржамий округе, № 19 йолча Калиновски хоржамий округе дIабаьннача халкъа депутатий метта 1990 шера 18 ноябре Нохч - ГIалгIай АССР халкъа депутаташ хоржаш шозлагIа хоржамаш де.

3. «Нохч-ГIалгIай АССР халкъа депутаташ харжарах долча НГIАССР ЗаконагIа доаггIача тайпара керттера гIулакхаш дара йола ер аргIа къоастае:

1990 шера 18-негара 25 сентябрьга кхаччалца йолча хана йоагIаш йолча окружной хоржамий комиссей состава юкъе бахийта викалаш оттабелга вIаштIехьдоаккхалга халкъа депутатий Заводской, Наурски районий Советий Президиумашта тIадуллалда (уж оттабарах йола материал 1990 шера 27 сентябре кхаччалца йолча хана НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиуме дIачулойла).

№ 24 йолча Заводской хоржамий округа №119 йолча Калиновски хоржамий округа окружной хоржамий комиссей состав 1990 шера 30 сентябрга кхаччалца йолча хана чIоагI а е аьа а яккха.

1990 шера 10 октябргара 15 октябрга кхаччалца йолча хана участкови хоржамий комиссешта юкъе бахийтара викалаш оттабелга вIаштIехьдаккха, халкъа депутатий йоагIаш йолча районни Совета Президиума заседане цар состав чIоагIъе, 1990 шера 18 октябрал тIехьа доацаш районни газета тIа из араяккха.

Белгалъяьхача округий НГIАССР халкъа депутатий викалаш харжа оттабелга чакхдоахк 1990 шера 5 октябргара 12 октябрга кхаччалца; депутаталла харжа оттабаьча кандидаташта регистраци ю 1990 шера 12 октябргара 17 октябрга кхаччалца; НГIАССР халкъа депутата кандидаталла оттабара окружной хоржамий комиссе хоам кепайоазон тIа боакх 1990 шера 20 октябрга кхаччалца; НГIАССР депутаталла харжа оттабаьча кандидатий харжархоща вIашагIкхетар дIадолаяу регистраци яьча дийнахьа денз 1990 шера 17 ноябрга кхаччалца.

ШозлагIа деш дола хоржамаш дIабаьнначарна метта НГIАССР халкъа депутаташ харжара ду хьалха хиннача участкашка 1990 шера марте—июне хоржамаш деча хана хиннача кхы тIа а нийсъяьча харжархой списках пайда а эцаш. Харжархой списокаш наха йовзийта дIагойт 1990 шера 3 ноябре денз.

Окружной хоржамий комиссеша центральни хоржамий комиссега хоамаш ду хьалхе а чIоагIъяьча формагIа хоржамаш дара кийчо еш хиларах а хоржамаш деш хиларах а.

Хоржамий комиссешта мукъа бала боагIа комиссе вIашагIъеллача органга долча моллагIа бос болча каьхатах хоржамий бюллетенеш кийчде, цхьан хоржамий округа територе тIа цхьа бос болча каьхатах уж хург а долаш.

Лакхехьа йийцача ханашка хоржамаш а долда дIабаьннараш метта халкъа депутатий моттигерча Советашка депутаташ а хоржалба.

Нохч - ГIалгIай АССР халкъа депутаташ харжара центральни хоржамий комиссе председатель М. МАМАЕВ.

Нохч - ГIалгIай АССР халкъа депутаташ харжара центральни хоржамий комиссе секретарь А. ГОРНОВ.

г. Грозный, 1990 шера, 17 сентябрь.

Нн. Х. Ю. Дадаевна, Р. И. Мамиловна, Е. М. Токаревна «Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни художник» яха сийдола цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Изобразительни искусства даькъе дика гIулакхаш карагIдаларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни художник» яха сийдола цIи лойла:

Дадаев Юнуса Хьамзата — СССР художникий Союза члена, художника-живописца.

Мамилов Израила Руслана — СССР художникий Союза члена, скульптора.

Токарев Евгений Михайловича — СССР художникий Союза члена, художника-живописца.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозный, 1990 ш. 11 сентябрь.

Нн. Г. С. Дадашевна, А. Г. Квакуткинана, Н. З. Крикоровайна «Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни экономист» яха сийдола цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Экономика даькъе дика гIулакхаш карагIдаларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни экономист» яха сийдола цIи лойла:

Дадашев Гилат Семеновича — «СевКавНИПИнефть» институтa планово - производственни отдела заведующена.

Квакуткин Александр Григорьевича — «Грознефть» яхача объединене керттерча бухгалтера.

Крикорова Назик Зильфугоровнайна — «Грознефтеоргсинтез» яхача объединене финансови отдела начальника.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозный, 1990 ш. 11 сентябрь.

Нн. Р. М. Мурдаевна, П. И. Юсуповна «Нохч-ГIалгIай АССР Iилма заслуженни деятель» яха сийлен цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Iилман дешара — кхетама болх баран даькъе дика гIулакхаш карагIдаларахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР Iилма заслуженни деятель» яха сийлен цIи лойла:

Мурдаев Руслан Махмудовича — академика М. Д. Миллионщикова цIерагIча Къахьегама ЦIеча Байракха ордена Грозненски мехкдаьтта институтa производственни процессий автоматизаце факультета декана.

Юсупов Павел Исаковича — М. Д. Миллионщикова цIерагIча къахьегама ЦIеча Байракха ордена Грозненски мехкдаьтта институтa философеи Iилма коммунизмаи кафедра заведующена.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета председатель Д. Г. ЗАВГАЕВ.

г. Грозный, 1990 ш. 11 сентябрь.

КIАЛХАРБОВЛА ГIИЙРТАР

«РЕСПУБЛИКА ТОРГОВИ ОРГАНИЗАЦЕЙ БАЛХА ТIАРЧА ЦIЕНХАШТТАРЧА КХОАЧАМБОАЦАРЕХ» БОЛА НГIАССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СОЦАМ БОХАБЕ ГIИЙРТАР НОХЧ-ГIАЛГIАЙ РЕСПОТРЕБСОЮЗА СОВЕТ

Бутт хьалхагIа НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиумо республика Министрий Советан Лакхехьарча Совета халкъа эшача товарий, торговле, бахача наха коммунально-бытовойн цхьдолен гIулакхаш дара хьакъехьарча массазарча комиссенен тIадилладар Нохч-ГIалгIайчен торговин организацешкара гIулакхаш тахка аьнна. ЛаьрхIа цу гIулакха яьча комиссе из болх бир. Цо гучадаьккхар дувцаш укх шера 15 сентябре НГIАССР Министрий Совета президиума аргIана йоаца заседани хилар, НГIАССР Лакхехьарча Совета массазарча комиссена юкъе болхача депутаташа дакъа а лоацаш. Цига белгалдаьккхар торгови организацей балха юрташкеи городашкеи баха нах раьза боацаш хилар. Дийцар бархI бетта товарооборота план кхочаш ца яр, общественни кхачан предприятеш йоагIачул кхозза кIезигагIа, нах бахача дуккхача пункташка вIалла ца хилар а. ХIаьта кооперативни АЗС ког мел баьккхача IоювгIаш я.

Цу предприятешта помещенеш хьалъеча Нохч-ГIалгIай респотребсоюза системерча комплекса балхага геттара во хьож цун правлене председатела заместитель Р. С. Касиев.

МабоагIара бац болх потребкооперацеи промышленни предприятеша а. Алхха хьалхарча ах шера цар ца луш дисад 611 эзар сома маьха халкъа эша товараш, царца 35 тонн колбасаш, 140 эзарнел совгIа условни банкаш консерваш, 58 эзар декалитр алкогольни доаца малараш, 24 эзар декалитр йий, кхыдараш. Иштта хьал тоадара хIама деш вац цу гIулакха бехктокхаме вола респотребсоюза правлене председатела заместитель В. П. Ведехин, денхарийла болчаргара доагIар хьадехац.

Ледара дегIайоагIа юрта боахама продукци йохка комиссионни торговли, цудухьа чIоагIа лакхлу республика рынкашкара мах. БархI бетта бахача нахагара потребкооперацe цхьан сага сих лоархIаш ийцар 3 килограмм дулх, 2 литр шура, 2 килограмм коартолаш, 4 килограмм баьцадараш, 4,5 сомаш. 3 фуъ мара дац.

ХIаьта совлен дукха кхебаьб республике саьмарьаьх. Тоъаш яц помидораш, Респотребсоюза заготовителаша вIалла болх бац беший — огородий обществашка. Укхаза бехке я респотребсоюза правлене председатела заместитель Р. А. Дидаева.

ЦIенхаштара кхоачамбоацараш да респотребсоюза системе кадрай хьакъехьа а. цунна бола бехктокхам бизза тIабуж правлене председатела заместитела В. В. Климовна. Цу системе ва лакхерей юкъера специальнии образовани йола 3300 саг. Царга доагIар хьадайтац. Лоха я материально-бехктокхамеча наьха квалификаци.

Респотребкооперацера гIулакхашка хьежача гуш да Нохч-ГIалгIай респотребсоюза правлене председатела Х. М. Гуржиханова бахача наха деш дола торгови гIулакх тоадара потребительски обществай коллективаш оагIарца ца яхар, ший заместителашкара доагIар цо хьапа дехар, районнии городскойи Советашца, цар исполкомашца айхха бувзамаш ца хилар.

Масала, укх шера хьалхарча ялх бетта респотребсоюзо баьча балха КРУ-е ревизи йича гучадаьлар 61,5 эзар сом ца тоъаш хилар, хIаьта законагIа доацаш дIаденна ахча 28,5 эзар сом да. Торговле правилаш телхаяра, растраташта, лачкъорашта духьалара къовсам ирбара аппаратаца, КРУ-ца мабоагIара болх бац респотребсоюза правлене председатела заместитела С. М. Курбанова. Из иштта хилар бакъдеш да лакхехьа дийцар.

ХIаьта бокъонаш лораеча органаша, товарий дикалга хьожачеи торговлен паччахьалкхен инспекце гучадоах ведомственни хьисапе а доацаш уголовни дувца деза керд-керда хIамаш, Ераш да царех цхьадараш. Укх шера февраль бетта Госторгинспекце болхлошта хьежача гучадаьлар Грозненски районей Аргунски горпои тикашка наггахьа мара нийслуш доаца импортни товараш — телевизораш, видеомагнитофонаш, магнитолаш, швейни машинаш, пылесосаш, иштта кхыдараш. Уж товараш лаьрхIа дар дулх дIачуденнача бахача наха, экспорте дахьийта товараш деча боахамий коллективашта. Царех кхоалагIа дакъа товараш хьожадаьчарга доацаш кхыча нахагеи хIаьта иштта потребкооперацe болхлошкеи кхаьчар, вешта аьлча 108,9 эзар сома мах бола товараш.

Масала, Грозне вахача Гакаевга кхаьчар шиъ японски видеомагнитофон, шиъ телевизор, йиъ магнитола, музыкальни центр. Деррига а цунга кхаьча товараш 14 эзар сома маьха дар. Уж товараш цо йийцад цхьаккха а тайпара уж эца шийй бокъо йоацаше, ХIаьта Аргунски звукозаписа мастерга кхаьчар шиъ швейни машин, шиъ пылесос, шиъ радиоприемник, телевизор, видеомагнитофон, шиъ электробритва. Гакаев санна мара цу товарех хIама кхача доагIаш вац из а.

Уж товараш дехкад къайлагIа, бахача нахага дIахайтадац дулх дIачуденнача нахага дохка уж денилга, хIаьта уж ийдаьрий тайпан цIераш, баха моттиг, аппаратура мах язбаьбац.

Уж хIамаш дувцаш Госторгинспекце респотребсоюзе дIачуенна представлени доагIар ца деш йитай. Иштта дIачуеннача ялх представленех пхиъ респотребсоюзо жоп ца луш йитар.

Импортни аппаратура меттел бахача наха хIара дийнахьа эша товараш а кхычахьа гIолла дIадохийт, масала, гIишлон материалаш.

Ер шу доладеннача хана денз НГIАССР МВД болхлоша гучаяьккхар эцархошта ца гайташ товараш тикашка дIахьуладаь 170 моттиг, кхыметтел наха талонех дала дезаш дола шекар, даьтта а лоаш. Алхха Шаьла района Сержень-Юрта 500 саг витар талонех шекар хьаэца йиш йоацаш.

Оза гIаьле къеялар бахьан долаш, уж йохкара спекуляци шера яьржай, хIаьта торговле болхлоша цу гIулакха шоаш гIо а ду. Масала, Ачхой-Мартановски райпо автолавка заведующе Г. Алхастова харц кулг а яздаь доверенностагIа респотребсоюза базера август бетта шийй цIагIа дIайихьар «Пэлл-Мэлл» яха 15500 пачка импортни сигареташ. Уж йихьалга района ханзар кIира даьлча мара, бакъда цунгара хьа а яьха, тикашка йохкийтар уж.

ХIаьта 175000 пачка уж тайпа сигареташ потребсоюза универсальни торгови базера вIалла тикашка йохка а ца кхоачийташ потребкооперацe системе дIайийкъар, «ДоговоренностегIа тикай заведующешта» дIатийннай уж. Алхастова санна, уж йихьар Надтеречни райпо «ТПМ-20» тика заведующе М. Расуханова, Урус-Мартана райпо № 73 йолча тика заведующе А. Исмаилова.

Бакъда алхха уж вай цIиньхараш хинна Iац уж сигареташ йихьараш. Уж кхы а ба. Иштта из хилар бакъдеш да «Пэлл-Мэлл» яха сигареташ республика тайп-тайпарча миIингашка спекулянташка кхачар.

Укхаза хьоаде доагIа уж сигареташ тикай заведующей цхьаннахьара деш новкъостал доацаш шоаш дIаэца йиш йоацаш хинна хилар. Сигареташ царга иштта дIакхачийтара юкъарчал доацаш дакъа лоацаш хиннав респотребсоюза правлене председатела заместитель ше Л. М. Исмаилов.

Тоаденна да ала йиш йоацаш да республика паччахьалкхен торговле предприятеша бахача наха деш дола гIулакхаш а. Укхаза а шортта да кхоачамбоацараш, Нохч-ГIалгIай АССР торговле министра А. Н Зубкови цун заместитель В. С. Гажаеви бехктокхаме а болаш.

Цу шинна а отрасле дола кхоачамбоацараш, уж дIадахара де дезараш дувцаш кхаь сахьатал совгIа йIаьхлуш хилар НГIАССР Министрий Совета президиума аргIана йоаца заседани, НГIАССР Лакхехьарча Совета массазарча комиссена юкъе болхача халкъа депутаташа дакъа а лоацаш. Дукха дийцачул тIехьагIа цига соцам бир: «Торговли вIашгIехьйоаккхача Нохч-ГIалгIай респотребсоюза правлене председатела Х. М. Гуржихановен НГIАССР торговле министра А. Н. Зубковен баь болх кхоачамбоацаш лоархIалба, 1990 шерей 1991 шера 20 январага кхаччалца беча балха итогашка хьежжа шоай гIулакхаш тIа мегаргболаш уж бий хьожалда.

Товараш Iалашдеча, торговли вIаштIехьйоаккхача, заготовительни гIулакха тIа, кадрашца, социалистически рузкъа лорадеча балха тIа цIенхаштара кхоачамбоацараш хилар бахьан долаш, торговле правилаш телхаярах, товараш кIезига хьадайташ а объекташ кIезига болх бе йолайолийташ а хилара, исполнительни дисциплина мела хилара дIахо йоадача хана шоаш болча гIулакхаш тIа лоаттабе нийса боацаш лоархIалба Нохч-ГIалгIай респотребсоюза правлене председатела заместителаш Л. М. Исраилов, Р. А. Дадаева, В. В. Климов, Р. С. Касиев, В. П. Ведехин.

Коммерчески болх ледара бабах выговор йойла НГIАССР торговле министра заместитела В. С. Гажаевна.

Горрайисполкомашкара, респотребсоюза правлене председателгара Х. М. Гуржихановгара, НГIАССР торговле министрагара А. Н. Зубковгара хьадехалда шоашта карайолча организацей хIара кулгалкочун бехктокхамга 15 октябрь тIакхачалехьа хьожилга, бехкага хьежжа гIулакхера дIавоаккхача кхоачаш цIенхаштта гIулакхаш делга».

Соцам тIа дувц торговли вIаштIехьъяьккхара беш бола болх чIоагIа тоабеш де деза гIулакхаш, бахача нахага юрта боахама продукташ, кхачани промышленнии товараш дохкаш йола ярмаркаш юхадIайолае езаш хилар а.

Потребительски обществай уставагIа кулгалдеш бола болхлой гIулакха тIара дIабахара дош къоастаду респотребсоюза совета собране. Иштта йола аргIана йоаца собрани хиннай. Цига къамаьлаш даьча Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела С. М. Бековен цун заместитела Л. А. Касаеви дIайсвзийтар цу деша хьакъехьара правительства позици, бегалдаьккхар отрасле радикальни хаьдда гIулакхаш ца дича порядок оттае йиш йоацаш хилар, отрасле балха дуккха бола нах чIоагIа раьза боацаш хилар. Цар иштта белгалдаьккхар вай потребкооперацi нийсача новкъа яргхилар дуккхача а даькъе респотребсоюзо тIаэцача решенегIа хьежжа хургхилар.

Цига къамаьлаш дир иштта 20 гаргга саго а. Цул тIехьагIа правительства соцамах лаьца къайлагIа кхадж тессар респотребсоюза членаша. ДукхагIбараша тессача кхажагIа Нохч-ГIалгIай респотребсоюза правлене председатела лакхехьа цIи яьккха заместителаш шоаш болча гIулакхаш тIа бита йиш йолаш лаьрхIар.

Цу тайппара, бохабир правительства соцам. Цо хьахайт потребкооперацe цхьаннегара цхьа ца доагIа хIама гучадаьлча, из вонхар кIалхаргвоаккхаш дола гIулакхаш долга, уж вIашагIбоаххаш хилар, цхьа кхерам цхьаннена тIаэттача, цунна уж оарцагIбовлилга.

Иштта эттача хьале НГIАССР Министрий Совет, республика халкъа депутаташ нахаца, царна хетачунца оагIув болаш хила беза. Бакъахьа хургдар наха иштта эттача хьалах лаьца шоашта хета дош оаларе.

КЪАМАШТА ЮКЪЕРА ГIУЛАКХАШ

БАРТ ХУРГБА ХIАРАВАР ШИ-ШИЙ ЦIАГIА ВАХЕ

(ТЕЛЕВИЗОРА ХЬАЛХАШКА ВАГIАШ ЯЬ УЙЛАШ)

Укх шера 9-ча сентябре центральни телевидене гIолла хьахьекха гIалгIай къаман бала, кагдаь цун истори, таханара цун проблемаш ювцаш дола фильм бIаргадейначарех дог ца чIахкаш, бIаргех хий ца доалаш нагахьа саг висавале тамаш хет сона. Сталинско-бериевски ханашка кхыча репрессивни къамашка санна, гIалгIашка ена гIелал а тахан царца лелаю харцо а яр йийцар.

ХIаьта а хIирий мехка даьша шийй тайпара кхетабир цу фильма чулоацам. Тха къаман теха «топ я из» яхар санна хIама дир цар цох. ЛаьрхIа цу деша хетаяь СОАССР-н Лакхехьарча Совета чрезвычайни сесси хилар дIаладахача пIаьраска дийнахьа, 14 сентябре.

Цул чIоагIагIа кийчо яь вIаштIехьаяьккха депутатски форум сона яйнаяц, кхыметтел «центре» а. БIарччача дийнахьа духхьалара трансляци а еш, хьахьекхар из, цхьа-ши ди хьалха из хургйолга ерригача республике гIолла хоам а баь.

Ма моттадаш, цу бIарччача дийнахьа йийцар из передача яр, аьнна. Яцар. Из бехке еш-м массехк дош мара алацар оалачо а. Йийцараш яр «гIалгIаех цхьаболча экстремисташа хIирий мехка доазон еш йола притязанеш», «тахан цар шоашка бахьаш бола бала». Вешта, ерригa сценарий а яр цу деша тIа лостам болаш. ЧIоагIа къахьийга хиннадар трансляци яьча телережиссераша а цу сессе керттера чулоацам нахага хьалхе а дIабовзийта гIерташ. Сесси хилале хьалхарча дийнахьа дукха ха йоаийр цар укх шера 9 мая цIей дездеча дийнахьа вIашагIкхийтта хинна тIема ветеранаш, цар орденаш, мелалаш хьахьокхаш.

Уж сендухьа хьокхаш ярха хала дацар. Вешта, из-м хIама ца эшшаш хIара цига къамаьл мел даьчо а хьахайтар. «Оаш тIом баьбац, шо моастагIашкахьа хиннад, оаха цIий Iоъахийтад» аьнна духхьала хьа ца оале а, гуш дар сталинско-бериевски гIозаро даьр исторе тIа дIачIоагIде уж гIерталга. Исторически факташ, хIаьта бокъонца хинна бакъдар царна, сона хеташ, эшаш а дацар.

— Со укхаза хиннавац тIом беш, — аьлар тIема ветерана, гIалгIай автономи хьоайича бIарга цIи йохаш хьавоагIача Коняхина. — Тхона езац исторически факташ. Дийна тешаш болаш ба.

Сталинско-бериевски Iинарца хьалкхийна «тешаш» хургбар-кх цо бийцараш. Къаьстта социалуш бацар гIалгIашкахьа хинна «бандаш» йийца Конев, кхыбараш.

Ала деза, сессе организатораша, вешта аьлча, КПСС хIирий обкома хьалхарча секретара СОАССР Лакхехьарча Совета председатела нов. А. Х. Галазова дехарца цу сессе дакъа лоацаш хиннача вай республикерча викалаша нн. Беков С. М., Сейнароева Б. М., цига вахаш волча Куштова даь къамаьла коггIортолга йолаш а хоадам болаш а хинналга. Бакъдар дезача наха тоъам болаш дош дар гIалгIай къаман цIерагIа цар аьннар. ХIаьта а цу деша уйла е а из дIахаза а саг хилланзар зале.

— Уккхаза, вай цIагIа, селла майда къамаьл де цар йиш хилча, гIалгIашкара хьал-м селла во а дац, — аьлар цигарча юртбоахама института ректора Кузаева.

Фу къамаьл дулургда иштта мара кхетам боацача цигарча хьакимашца, профессорашца, историкашца?

Репрессированни къамех лаьца 1989 шера 14 ноябре араьнна Деклараци хьоаеш саг вацар. Вешта из-м цIаккха хьоаеш а яц цу республике. Кхыметтел кепа а тоханзар из.

Лоацца аьлча, сессе чулоацам укх тайпара бар: массанега ладийгIача, (къаьстта хоадам болаш хьахайтар из сессе доклад яьча республика министрий Совета председатела С. В. Хетагурова а): гIалгIай къаман автономена тхо духьала дац, хьаяйта шоай хIанзарча республика доазонашка. Бакъда, хIирий мехка доазонах оаха «кулг» тохийтаргдац.

Уж-м цец а бувлар: хIирий къам, хIирий мохк сенна бехке ба гIалгIай автономи яц, яхаш?!

СОАССР-а халкъа депутат историк Кузнецов кхы а гаьна ваьлар. Къе боахк вай лоалахарча республикера гIалгIай, къе я цар районаш, йоахар цо. Цу гIулакха бехке вай дац. Нохч-ГIалгIай АССР-а кулгалхой ба».

Хьажал, малагIча аргументашца дIадоаде гIерт гIалгIай къаман истори а тахан цо берригача мехка кхайкадер а.

Шоай мехка укх деношка ергйола тайп-тайпара «чрезвычайни» акцеш а белгалйир сессе (хьанна духьал уж кийчъеш я — дувца мича деза): республике а городе а ца вахача сагага цIа а лаьтта ма дохкалда, ерригача республике соцайола паспортни прописка...

Къаьстта «воча хьале» оттабир сессес вай ювцаш йола телепередача вIаштIехьъяьккха Москвера журналисташ. — Уголовни бехктокхаме оза беза уж, йоахар. — Гостелерадио комитета председатель Н. Ненашев балхара дIа а воаккхаш.

Цхьаькха а да, къаьстта белгал ца даьккхача дита йиш йоацаш. Дуккхача ораторий багара ухаш цхьа оаз яр: вай дегаш сел кIаьда хилларах, гIалгIай хьатIагIерт, яхаш. Дог кIаьдадар малав, къизавар малав хейна дукха ха я историн а гIалгIай къаманна а.

Дог кIаьда долаш саг ва, йоах сох республика къахьегамхоша, — аьлар Галазовс.

Сендухьа кийчъяь «спектакль» яр из?

Къаман хьалхашка дика хила а гIерташ, шийй къизал чакхйоахаш хьавера Сталин. Со-м валлац нов. Галазов цунца вIашдухьал нийсве. Бакъда, хIанз цо дIахьош бола никъ-м нийса бац.

Цо юххера аьнна дош а дар из идея тIачIоагIъеш. СССР вIашагIйоллача хана, йоахар цо, цу юкъе мел йодача республикай ши-шийй законаш хиннад. Вай республика а хиннад шийй закон. Цу законах вIашагIъелла я СОАССР. — Тахан из закон кхы а чIоагIдаьд вай, кхыча республикаша санна, суверенитет а яь. Воай паччахьалкхен деклараци а я вай. Нохчийн гIалгIайн цхьа паччахьалкхе я. Нагахьа санна ши паччахьалкхе царна езе, из цар шоай чура гIулакх да. СОАССР цу хьакъехьа хьее езаш яц.

Иштта яр Галазова юххера установка.

Иштача пропагандаца дахаш да укх тIеххьарча шерашка дерригa хIирий къам «лакмусови каьхат» санна.

Сессе из гуча а даьлар Трибуна тIа хьалтIа мел воала саг цхьан багара лувш санна лувра: гIалгIаша бахьар бала ба, гIалгIай Iаьдала хьалхашка бехке ба, цар бокъо яц хIирашка цхьан хана хьакхаьча лаьтташ, юрташ, цIенош, бокъонаш ювца. Галазова юххера тIачIоагIйир из идея, М. С. Горбачева Указ а дувцаш. «Доазонаш хувцаргдац», аьнна да цу тIа. Из Указ кхоачашдича вай даьннад. ХIаьта а репрессированни къамий доазонаш цу юкъе доагIаш дац, оаладеланзар цунна. Бакъда, сталинско-бериевски режимо низагIа эргадаькха доазонаш дац М. С. Горбачева дувцараш. Репрессированни къамий доазанаш, цу юкъе доагIаш дац. Уж юхаметта оттаде деза вай йийцача 1989 шера 14 ноябре дерригача дунен тIа дIакхайкаьча Декларацега хьежжа.

Цу хьакъехьа вай делегацегара дIанийккхача, цхьанне дош аьланзар цу чрезвычайни сессе.

Лоацца аьлча, нагахьа санна гIалгIай мехкарча «экстремисташа» законагIа йоагIа шоай къаман бокъонаш лехе, хIирашкахьара экстремисташ уж бокъонаш толхае, бакъдар хьалтIа ца далийта, шин къаман юкъера моттиг хийраяккха гIерт.

Сессе хьакхайкадаьр юххера а укх тайпара дар, (долчча тайпара ала деза из): гIалгIай, шоаш дахе — даха, тхьайса уллар юха сома а ца доахаш.

Из тIачIоагIдир юххера а сессе соцам беча хана дIахо зале даьча къамаьлаша а баьча соцамо а. Цхьайола акцеш вай лакхехьа йийца ма йийцарий. ДIахо, йоахар депутаташа, хIаране цIен, хIаране лаьтта, участка ревизи е еза, мала-малав а хьожаш (из а хьанна доагIаш да вайна хов).

Цул чIоагIагIа национализм вIалла хеза а йий? «Мича дахар вай шин къаман делегацеш вIашагI а етталуш банкет, ловзараш, халхараш даь шераш», — йоахар фусам-даьша. Цар йийцараш яр 1973 шера гIалгIай митинг хинначул тIехьагIа вай шин республике лелаьяьча говзача политика ханаш. Уж чIоагIа эшар хIанзарча хIирашкахьарча цхьаболча хьакимашта а.

ДIа-хьа а эцаш хозагIа, чIоагIагIа хьано оал хьежаш, яхье а баьнна, цу «чрезвычайни» сессе шоашта духьал лоалахоша дийцар гIалгIашта ханахьа дицлой тамаш я, аьнна хет сона. ЦутIа, гIалгIай къаман бала селла къаьга дIа хIана бовзийтаб телевиденес, яьнна даь «дов» а ма дарий из «чрезвычайни» сесси (аз-м митинг аргдар цох).

ХIаьта а, цига Iодийшача «нийсхоша» яздаьча письмо тIа яьххача тайпара, шийца хIанзалца лелаьяча къизала, енача гIелала къинтIера дала, кийча да гIалгIай къам, шийй ков-карт юхалой. С. М. Бекова цига аьннача тайпара, барт а доттагIал а, къамашта юкъера Iнмерзал а хургья, нагахьа санна хIаравар ши-шийй цIагIа вахе. Хьогара ков-карт дIа а лаьца, доттагIий хила вай, яхаш кулг хьанхувдадарах хIама хургдац.

М. ЗАНГИЕВ,
тха собкорр.

ДИКА ХЬУВКЪАМ

Назрановски совхоза арендатораша, механизатораша карарча шера дика хьувкъам чуийцаб. Царна юкъе къоаставе мегаргва Озиев Сейпудин. Сейпудич арендни подразделенена кулгалдеш ва карарча шера.

185 гектар майдан тIа хьалхкеньй цо коартолаш. Юккъара лаьрхIача хIаьа гектара тIара 140 центнер план йолча 900 центнер коартолаш чуийцай арендатораша. Хьувкъам чуэцача болх беш я шиъ коартолйоаккхаш йола машинаш. Уж лелаераш лакха опыт йола механизатораш Хачубаров Хьадис, Оздоев Бийсолта, иштта кхыбараш.

Чуэцаш йола коартолий хIара буралг йоа ца еш хаддаьза хьатта дIакхухьалга вIаштIехьадаьккхад трактористаша — арендатораша Арчаков Алихана. Торшхоев Махьмад — Сале. Хьувкъам чуэцача дакъалоацаш 48 болхло ва, царех барайтта саг арахьара тIахьийха ва. ХIара балха волча саго хьинаре бехктокхаме чIакхдоакх шийна тIадилла гIулакх. Болхлоша цхьан дийнахьа лохьаю 67—70 тонн коартол.

Т. ТОМОВА.

Назранерча ГI. Ахриев цIерагIча «Электроинструмент» яхача завода болхло Тамасханова Лейла ше а цецъаьнна хилар коллективо ше кастта хургйолча Ерригсоюзни профсоюзни съезда делегаталла хержача. Иштта, белча Грознера мехкдаьтта институт а яьккха, (автомашиний инженера факультет) ера из цу заводе. Слесарий-сборщикий бригадир я из хIанз.

СУРТА ТIА: шоана гу Тамасханова Лейлан (аьрдехьа), цунна уллув ягIа профсоюза завкома председателя заместитель Оздоева Хадишати. Съезде гIоргйолча шийй новкъостаца дагайоалаш я Хадишат.

М. КАРАЕВА сурт.

1941—1945 ШЕРАШКА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР РАЙГОРВОЕНКОМАТАШКА ТIАХЬИЙХА ДАЙМЕХКА СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ТIЕМА ШЕРАШКА ТIОМ БЕШ А ГОСПИТАЛАШКА ЧОВНЕХ А БАЙНА, ДЕДОАЦАШ БАЙНА БIУХОЙ

(20-ча сентябре арадаьннача «Сердало» тIаргун дIахододар).

Павлов Иван Федорович ваьв 1910 шера, тIахьийхав Гудермесски райвоенкомато, воаккхагIвола сержант, дIавеллав 1943 шера 9 сентябре Белгородски области Ракитянски районе Илиен яхача юрта.

Голубцев Василий Иванович тIахьийхав Сунженски райвоенкомато, сержант, дIавеллав 1943 шера 6 сентябре Донецки области Тельмановски района Октябрьски яхача юрта гаргарнах: Голубцев Иван вах Сунженски районе станице Ассиновски.

Картоев Тухан ваьв 1924 е 1920 шера, тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, салте дIавеллав 1943 шера 4 июне городе вИанове: гаргар нах баьхаб Дулака яхача юрта.

Плиев Хьажбикар Дженаевич ваьв 1918 шера Назрановски районе, тIахьийхав Октябрьски райвоенкомато, воаккхагIвола сержант, дIавеллав 1943 шера 23 декабре Житомерски области Радомышльски района Ранович яхаач юрта: гаргарнах баьхаб Назрановски районе Пхьилекъонги юрта.

Сухарцков Иван Мартынович ваьв 1903 шера, тIахьийхав Наурски райвоенкомато гв. воаккхагIвола сержант, дIавеллав 1944 шера 25 феврале Волынски областа Ауцки районе М. Омельника яхача юрта.

Печепав Роман Васильевич ваьв 1918 шера, тIахьийхав Урус-Мартановски райвоенкомато, старшина, дIавеллав 1944 шера 10 марта Винницки областа Казатински райсне Соколец яхача юрта.

Альтемиров Петр Юсупович тIахьийхав Надтеречни райвоенкомато, гIулакх даьд в/ч п/п 6413, зIамагIвола сержант, дIавеллав 1943 шера 6 июле Орловски областа Малоархангельски районе Протасово яхача юрта. Сесаг: Альтемиров Жамра ях Надтеречни районе.

Бабушкин Иван Васильевич ваьв 1910 шера, тIахьийхав Старопромысловски райвоенкомато, гIулакх даьд 4 НВСП, салте, дIавеллав 1943 шера 29 мае Орловски областа Верховски района Скородное яхача юрта йиша: Ещенко Анисия яхаш я г. Грозне Старопромысловски района 9 гор, пер. 11, кв. 2.

Бычков Николай Андреевич тIахьийхав Наурски райвоенкомато гIулакх даьд 37 гв. стр. полка, салте, дIавеллав Орловски областа Болховски районе Однолуки яхача юрта. Сесаг: Бычкова Нина Степановна ях Наурски районе.

Бычков Трофим Михайлович ваьв 1904 шера, тIахьийхав Наурски райвоенкомато гIулакх даьд в/ч п/п 39897, сержант, дIавеллав 1943 шера 1 июле Орловски областа Кромски районе Никольски яхача юрта. Сесаг: Бычкова Вера Емельяновна ях Наурски районе.

Выродов Александр Пантелеевич ваьв 1904 шера, тIахьийхав Сунженски райвоенкомато гIулакх даьд в/ч п/п 32192 салте, дIавеллав 1943 шера 18 июле Орловски областа Покровски районе Алексеевка яхача юрта. Гаргарнах: Выродова Елена Устиновна ях Сунженски районе.

Вязников Яков Тимофеевич тIахьийхав Октябрьски райвоенкомато гIулакх даьд в/ч п/п 487 СК, салте, дIавеллав Орловски областа Малоархангельски районе. Сесаг: Александра Ефимовна ях Первомайски станице.

Тажудинов Загид тIахьийхав Грозненски райвоенкомато, дIавеллав 1945 шера 1 феврале Лат. ССР Пампали яхача юрта.

Богаев Магомет ваьв 1904 шера тIахьийхав Малгобекски райвоенкомато гIулакх даьд 1237 стр. п. в/ч 21412-ж, салте, дIавеллав 1943 шера 21 марта Смоленски областа Демидовски районе Прежевальски яхача поселке дохкача № 4 кашмашка. Воша: Богаев Усман вах Староюртовски районе.

Вилинский Петр Михайлович ваьв 1919 е 1918 шера, тIахьийхав Малгобекски райвоенкомато, воккхагIвола сержант, дIавеллав 1943 шера 1 сентябре Благодать яхача юрта.

Диденко Иван Тарасович ваьв 1921 шера, тIахьийхав Малгобекски райвоенкомато, салте, дIавеллав 1943 шера 19 сентябре Смоленски областа Целебиновка яхача юрта. Да: Диденко Тарас Маркович вах г. Малгобеке.

Жуковцев Дмитрий Сергеевич ваьв 1900 шера, тIахьийхав Малгобекски райвоенкомато, ефрейтор, дIавеллав 1944 шера 23 июне Бродовски районе.

Бакулин Максим Антонович, тIахьийхав Наурски райвоенкомато гIулакх даьд 298 полкерча штабе, салте, дIавеллав 1942 шера 27 ноябре Калинински областа Яблоньска яхача деревне. Гаргарнах баьхаб Наурски районе.

Крамсков Георгий Михайлович, тIахьийхав Наурски райвоенкомато, гIулакх даьд в/ч п/п 04028, старшина, дIавеллав 1944 шера 16 сентябре г. Олонец городерачу кашмашка. Сесаг: Крамскова Варвара Петровна ях Наурски станице.

Плотников Федор Михайлович, тIахьийхав Наурски райвоенкомато, дIавеллав 1944 шера 7 июле Карельски АССРе г. Суеярве. Да: Плотников Михаил Федорович вах Наурски районе Калиновски станице.

Барминов Алексей Андреевич ваьв 1924 шера, тIахьийхав Надтеречни райвоенкомато, салте, дIавеллав 1943 шера 13 июле Белгородски областа Шебекински районе.

Гримайлов Василий Абрамович, тIахьийхав Грозненски райвоенкомато гIулакх даьд 356 МСБ, салте, дIавеллав 1944 шера 9 мае Крымски областа Бахчисарайски районе Терновка (Шуш) яхаач юрта.

Ломовский Афанасий Федорович, тIахьийхав Грозненски райвоенкомато, дIавеллав 1943 шера 14 январе Ленински районе г. Донецке.

Тупицын Евстафий Алексеевич ваьв 1895 шера, тIахьийхав Грозненски райвоенкомато гIулакх даьд 308 гв. с. п. 108 гв. стр. д., салте, дIавеллав 1943 шера 28 ноябре Херсонски областа Герностаевски район Соломка яхача юрта.

Диденко Алексей Николаевич тIахьийхав Ленински райвоенкомато, гIулакх даьд в/ч п/п 45819 воаккхагIвола, сержант, дIавеллав 1943 шера 31 июле Орловски областа Еценски районе Башкатово яхача юрта. Да: Диденко Николай Васильевич вах городе Грозне ул. Санаторни, 11.

Дрогин Сергей Иванович тIахьийхав Наурски райвоенкомато, гIулакх даьд в/ч п/п 24179, сержант, дIавеллав 1942 шера 21 июле Орловски областа. Глазуновски районе Сельково яхача юрта. Сесаг: Драгина Евдокия Васильевна ях Николаевски станице, Наурски районе.

Зайцев Александр Иванович ваьв 1918 шера, тIахьийхав Назрановски райвоенкомато, гIулакх даьд 1990 отд. МСБ, лейтенант, дIавеллав 1943 шера 2 августе Орловски областа Шаблокински районе Титова яхача юрта. Сесаг: Зайцева Еврокия Константиновна ях Назрановски районе. Воша: Косумов Абомуслим вах Ножай-Юртовски районе Гордали яхача юрта.

Тарановский Василий Петрович ваьв 1918 шера, тIахьийхав Гудермесски райвоенкомато, гIулакх даьд в/ч п/п 39848, салте, дIавеллав 1943 шера 8 августе Орловски областа Дмитриевска районе Либянски яхача юрта Нана: Таранеевская Наталья Михайловна ях г. Гудермесе ул. Деповски 18.

Темирсултанов Хаджи тIахьийхав Гудермесски райвоенкомато, гIулакх даьд в/ч п/п 69178, зIамагIвола сержант, дIавеллав 1943 шера 19 июле Орловски областа Залеченински районе Подмаслова яхача юрта. Сесаг: Темирсултанова Зулпа ях Гудермесски районе Кешкельды яхача юрта.

Якубов Хаким — Халим Якубович ваьв 1904 шера тIахьийхав Гудермесски райвоенкомато, гIулакх даьд 519 СП 81 СД, салте дIавеллав 1943 шера 14 феврале Орловски областа Глазуновски районе Александровка яхача юрта. Сесаг: Яукбова Мария ях г. Гудермес с-зе кондехи-2.

Сидельников Иван Николаевич тIахьийхав Наурски райвоенкомато, салте, дIавеллав 1944 шера 26 сентябре Баусски районе Вецушнински ВБХ. Нана: Сидельникова Анча Андреевна ях Наурски районе Ищерски станице.

Захаров Виктор Петрович ваьв 1926 шера, тIахьийхав Ленински райвоенкомато, салте, дIавеллав 1943 шера 15 августе Орловски областа Хатынецки районе Богородецки яхача юрта. Нана: Калашникова А. Д. ях г. Грозне ул. Орловски д. 4. кв. 4.

Корнев Дмитрий Павлович ваьв 1914 шера, тIахьийхав Гудермески райвоенкомато гIулакх даьд в/ч п/п 39848, салте, дIавеллав 1943 шера 8 августе Орловски областа Дмитровски районе Лубянски яхача юрта. ВоI: Корнев Владимир Дмитриевич вах г. Гудермесе ул. Дагестански 184.

Лепехин Прокопий Павлович ваьв 1898 шера, тIахьийхав Гудермесски райвоенкомато гIулакх даьд 697 АП, салте, дIавеллав 1943 шера 15 марта Орловски областа Малоархангельски районе Протасова яхача юрта. ВоI: Лепехин Николай Прокофьевич вах г. Гудермессе ул. Средни 27.

Немов Игорь Михайлович тIахьийхав Ленински райвоенкомато, гIулакх даьд в/ч п/п 147, сержант, дIавеллав 1943 шера 1 августа Орловски областа Шаплыкински районе Сомова яхача юрта.

(ДIахододар хургда).

РЕСПУБЛИКА ДЕГIААХАР

1990 шера январен—августен Нохч-ГIалгIайче социально-экономически дегIаяр

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

БархI бетта арахийца наха эшаш дола товараш 495,4 миллион сома маьха да (розничин маьхаш, лаьрхIача алкогольни малараш юкъе а долаш). 46,1 миллион е 10,5 процент соахка цу хана хинначул дукхагIа.

Халкъа эша товараш арахецар укх тайпара да

(млн. сом розничин маьхаш)

	1990 шу январь — август: фактически	план кхоачашъяра процент	1989 ш. январь — август процентаца
Халкъа эша товараш цунца цхьана:	495,4	99.9	110.5
кхачан продукташ	148,3	103	109,3
алкогольни малар	138,5	100.9	113,5
кхачан доаца товараш царех:	206,6	97,1	108,9
ейгача промышленноста товараш	91	96.2	100.2

Халкъа эшача деррига товараштa юкъе кхачан товараша лоаца дакъа 29.9 процент да, соахка цу хана хинначул 12,6 млн. сома маьха е 9.3 процент дукхагIа арахийцад уж.

Цхьаьаца дола кхачан товараш арахецар:

	1990 ш. январе—августе арахийцараш	план кхоачашъяра процент	1990 ш. январен—августен 1989 ш. январен—августен процентаца
Генарий даьтта эзар тонн	4.7	163,9	162.2
Кондитерски хIамаш эзар тонн	7	105,7	106,2
Макаронни хIамаш эзар тонн	3,9	103,4	102.2
Маьхка булкай изделеш эзар тонн	75,8	101,3	101,1
Консерваш — млн. усл. банка	125,6	91.8	104.8
цунца цхьана фруктовни алкогольни доацеи малараш тыс. дал.	1050	94,3	92,2
Минеральни хий — млн. ахлитр	16,3	85	89
Къаракъи ликероводочни изделеши — эзар дал.	464	101,5	129.6
Комсех даьккха чхьагIар эзар дал	1032	92,4	83.8

Цхьаьаца йолча кхачан промышленноста продукци хьаяраи арахецараи планаш 1989 шера январей-августей арахийцача боарамал кIезигагIа я. Крупаш, маша даьтта, хьаьна нахча, шурий продукцеш, алкогольни доаца малараш хьадар лохденнад. Кхачан доацача товараша нах Iалашбара хIанз а халонаш я. 1990 шера бархI бетта 17 миллион сома маьха уж дукхагIа хьадаьд соахка цу ханарчул. Дале а, оттадаь декхар 97 процент мара кхоачашдаьдац. Кхачан доаца товараш хьадара паччахьалкхено даь заказ 16-ча предприяте кхоачашдаьдац. Уж хьадара оттаьча плана боарам тIа яланза йиса заводаш я: «Грознефтемаш» планага 83.3 процент). «Пищемаш» (94.8) «Электромеханически» (87,9) «Стройиндустрия» яхача производственни объединене (29.1). «Терек» ЧИПМДО (94,4) процент.

1990 шера январей—августей ейгача промышленноста хьадаь товараш 91 миллион сома маьха да, из планал — 3.8 процент кIезигагIа. Договорни маьхех дохкаш дола товараш 2,1-зза лакхденнад. хIаьта хьадеш дола кхы товараш 3.4 процент лохденнача. Цхьаьаца долча кхачан доацача товарий заданеш кхоачашъяр:

	1990 ш. январе—августей хьадар	план кхоачашъяра процент	1990 ш. январе—августей 1989 ш. процентаца
Мебель (розничин маьхаш — млн. сом)	20,5	91,5	102,2
Каьхата - белови товараш (розничин маьхаш) эзар сом	609	118	5.5-зза
Бытовой химе товараш (розничин маьхаш) эзар сом	7	97,5	99,6
Боахамен пластмассен культбыта изделеш млн. сом	2.9	62.1	105,4
Трикотажни барзкъаш млн.	5.7	61.9	71,8
Пазаташи носкеши эзар	284	109.2	86.6
НС.О швейни хIамаш млн. сом	6,1	98.1	104.7
Кога гIирс млн.	1,6	104,5	100.9

Январен — августен промышленни хIамай боарам соахка цу ханага диллача 0.7 процент дукхагIа ба продукци лоаттаяра. Договорни декхараш 97,2 процент кхоачашдаьд. Уж декхараш кхоачаш ца деш йисай 24,4 предприятеш. 34,6 миллион сома маьха продукци йисай потребителашка дIа ца кхоачаш (1989 ш. январен — августен дIа ца кхоачаш йисай 26,7 млн.).

Республика промышленноста балха керттера хьокхамаш:

	Договорни декхараш: план кхоачашъяра	дIа ца кхоачаш йиса продукци млн. сома маьхаш	Договорни декхараш кхоачаш ца даь предприятеш	Продукци дукхагIа хьадар процентаца
Республике гIолла:	97.2	34,6	24.4	100.7
Союза кара йола промышленность	97.8	20.7	83,3	100.3
Республика кара йола промышленность	95,6	13,9	21,4	101,7
цунца цхьана: НГIАССР Министрий Совета кара йола промышленность	97,4	1,2	22.2	109,4

Промышленноста боарам лохбалийтаб г. Грознерча промышленноста: Заводской. Старопромысловски районаша, хIаьта ишта Малгобекски. Надтеречни. Шелковской. Грозненски (юрта) районаша.

Ишгта керда мощностеш караерзае вIаштIехьдаьннадац. Такха гучалаьлар. пений материалий Чири-Юртовски заводе ячеисти бетонах блокаш хьаеш йола мощностеш 27 процент мара болх беш ца хилар.

Цудухьа республике гIишлон материалаш ца тоъаш хиларга хьежжа 1990 шера 8 бетта 87,2 миллион условни кирпишк хьа ца еш йисай. Приборашн , автоматизаце средствашн цунна йоагIаш йола запасной оатхалаши химически оборудовании, медтехника изделеши, цементи, линолиуми хьаяра январен—августен план кхоачашъяьй.

Цунца цхьана болх дика хьа ца баьах долча бахьанца планагIа йоагIачул 3,1 эзар тонн полиэтилен, 2.6 тонн фенолаш, 2,3 миллион сома АПК-на йоагIаш йола технологически оборудовани. 3,2 эзар кубометр херх хьекха хьу. 20,7 миллион кирпишк дIа ца луш йисай. Соахкарчул 203 эзар тонн мехкдаьтта, 54 миллион кубометр газ кIезигагIа яьккхай.

2.4 процент кIезигагIа яьккхай электроэнерги. витаминаш 24.5, мехкдаьтта аппаратураш — 22,3. железобетонни сборни конструкцеш — 25 процент.

ЮРТА БОАХАМ

Республика кхашка дика хьийнъа баьцадаараш, харбазаш. пасташ я, бакъда, уж чуэпилга дика вIаштIехьдаьккхалац.

10 август тIанхоачаш обществении хьайбашта лаьрхIа Iалашъяь йол 158,2 эзар тонн я, из оттаьча плана 74 процент я. 46,9 эзар тонн сенаж (105 процент). 158,6 эзар тонн (77) — ча. 524.1 эзар тонн силос. Кормовой единицашна даькхача 262.2 эзар тонн. е 12,2 центнер кормовой единица цхьан хьайбана лаьрхIа.

Эггара дикагIа хьайбашта доакъар Iалашдаьраш я Ачхой-Мартановски, Надтеречни районаш. Цига цхьан хьайбана лаьрхIа Iалашдаь доакъар 17.5 центнер кормовой единица. Цхьан хьайбана лаьрхIа 10 единица кIезигагIа доакъар Iалашдаьд Веденски, Назрановски, Шатойски. Шелковской районашкарча боахамаша.

Республика обществении секторе хьайбай продукций яьккхар

	1990 шу январен — августен	план кхоачашъяра процент	1990 шу январь — август 1989 шера январь — август процентаца
Дулха дIаеннад хьайбаши кoа тIара оалхазараши (даьккха дулх)	15.8	—	98
Шура	75,8	—	92
Фуаш миллион	54,7	—	113
Паччахьалкхен ресурсех даьккхар (I категоре субпродукташ а йолаш)	12	101.6	103.4
Колбасни изделеш	3.5	92.5	94,4
Мерзача шурий продукци	51,8	98,6	92.5
Хьаьна нахчаш — тонн	1303	90	82.8
Маша даьтта — тонн	472	99.8	84,4

Дехка деррига а дулх: бежана 58 процент, хьакхий 12 процент. устагIанеи оалхазарийн 15 процент.

Соахка январен — августенчул республике гIолла 141 килограмм шура кIезигагIа яьккхай (8 процент). Назрановски района продуктивность 551 килограмм кIезигъеннай. Шалински районя — 296 килограмм, Ачхой-Мартановски района — 262 килограмм. ДIадахача шера хинначул хIара котамо даь фуаш 15 дукхагIа хичар. хIаьта дерригаш а 107 фуъ.

Закупкай план кхоачашъяра чотагIа хьачуенна продукци

	1990 ш. январь—август	план кхоачашъяра процент	1990 ш. январь — август. 1989 ш. январь—августа процентаца
Хьайбаши оалхазараши эзар тонн.	26,3	34	100,4
Шура — эзар тонн	67,9	59	92
Фуаш млн.	51,8	43	—
Тха — тонн	1817	96	97

Обществении секторо дехка хьайбаши оалхазараши 23.8 эзар тонн цунца цхьана контрактаце — договорагIа 22.1 эзар (93 процент). обществении кхачана яь расходаш 1.3 эзар тонн. 0.3 эзар тонн потребкооперацe организацешка дехка да.

Хьайбаши оалхазараши дохкара договорни декхараш кхоачашдулац Ачхой-Мартановски, Малгобекски. Назрановски, Наурски. Сунженски, Шелковской районий боахамашта. Колхозаши, совхозаши, госхозаши договорни декхараш кхоачашдара чотагIа 66.1 эзар тонн шура дIаеннай, из я 98 процент еррига яла езачох.

Обществении кхачанга дIаяхийтар 0.6 эзар тонн я (1 процент) Духхьала Малгобекски. Надтеречни. Наурски районашкара паччахьалкхен ресурсашка кхаьчача шурий план соахкарчул дукхагIа я. Назрановски районо паччахьалкхенна дIаенна шура 30 процент мара яц. Ножай-Юртовски районо — 49. Веденски Гудермесски — 53 процент.

КАПИТАЛЬНИ ГIИШЛОШ ХЬАЛЪЯР

1990 ш. республике гIишлош хьалъе хьожадаь ахча 281 8 миллион сом. дIабахача бархI бетта карадерзадаьо 118 миллион мара дац. е 42 процент. Укх шера соахкарчул кIезигагIа караерзаьй средстваш.

Производственни йоацача сфере капитальни вложенеш дукхха-дукхагIа яле а шера лимитах караерзаьраш 34 процент мара яц. Соахкарчул нах чубаха цIенош укх шера 15 процент дукхагIа хьалдаьо школе даха ха кхачанза берий учрежденеш — 27 процент. юкъарна образоване школаш 2,5-зза дукхагIа.

Дале а нах чубаха цIенош дара йола шера план 32 процент мара кхоачашъяьяц, деша даха ха йоацача берашта лаьрхIа учрежденеш 43 процент, юкъарча образованена лаьрхIа гIишлош 58 процент. Дешара шу дIадолалуш болх бе йолаялийтай 7.4 эзар моттиг йола школаш.

РОЗНИЧНИ ТОВАРООБОРОТИ МАЬХАХ ДУ ГIУЛАКХАЩИ

Мах беча организацешта 1990 шера республика оттабаь боарам январен — августен 88 процент кхоачашбаьб. ЗIамагIча боараме предприятеша тIанийца розничин товарооброта план 5 миллион сома маьха тIехьхоачашъяьй.

Соахкарчул дукхагIа дехкад чкъаьрий, генарий даьтта, барзкъаш. трикотажни хIамаш, кога гIирс.

Кхачан рынке хьал массаз а дика дац, тоа кIезига а лу, хIаьта цхьайолча хана йохка кхачан продукташ кIезигагIа а хул.

1990 ш. январен — августен сохкарчул кIезигагIа лехкад дулх, оалхазараш, колбасни изделеш. маша даьтта, нахча.

Рыночни фондагIа йоагIаш паччахьалкхен ресурсашкара йола дулха продукташ соахка хинначул 10 процент кIезигъеннай, фуаш — 2 процент.

Республике бахача наха баьцадаараш а сом а кхоачам болаш хилийтац.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ РЕСПУБЛИКАНСКИ СТАТИСТИЧЕСКИ УПРАВЛЕНИ.

Хьалкъага дIайовзийт

Газет дешарашта дагадоагIе, оаха хьалха кепатехай «Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически республика паччахьалкхен суверенитетах» йолча Декларацe проект. ХIаьта цул тIехьагIа альтернативни кхы а ши проект кепатехай.

ХIанз дукхха а ба паччахьалкхен мышлени а кIоарга хьаькъал а дола нах. Цу декларацех шоашта хетар дувцаш а шоашта бакъахьа хетача Деклараце проекташ могаеш а дукха хоамаш ду редакцега.

ХIаьта тахан оаха лаьрхIад НГIАССР прокуратура отдела начальника, юридически Iилмай кандидата К. А. Кокурхаевен (лакхехьаръяр) НГIАССР халкъа депутата А. Разыхановен оттаьча альтернативни йолча проектай Декларацей кепатоха.

ПРОЕКТАШ

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ СОВЕТСКИ ФЕДЕРАТИВНИ РЕСПУБЛИКА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН СУВЕРЕНИТЕТАХ ЙОЛА ДЕКЛАРАЦИ

— Нохч - ГIалгIайчен кхел баьхаи бола исторически бехктокхам кхета а беш,

— Российски Советски Федеративни Социалистически Республикана юкъе доагIача деррига халкъий суверенни бокъонаш а лоархIаш,

— Нохч - ГIалгIайчен халкъий лоIам кхоачаш а беш,

— Нохч-ГIалгIай Советски Федеративни Республика Лакхехьарча Совето торжественно дIакхайкхаю Нохчийчени ГIалгIайчени ерригача территоре тIа Нохчий ГIалгIай Советски Федеративни Республика паччахьалкхен суверенитет. РСФСР-а юкъе а йолаш демократически правови паччахьалкхе е лаьрхIа а я.

1. Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республиках (НГIАССР) ши республика: Нохчий Республикеи ГIалгIай Республикеи юкъе а йолаш Нохчий-ГIалгIай Советски Федеративни Республика (НГIСФР) хьаяр.

2. Нохчий - ГIалгIай Советски Федеративни Республика НГIСФР субъекташ йолча Нохчий Республиканеи ГIалгIай Республиканеи юкъе шоай лоIаме вIашагIкхийттача халкъаша хьаь суверенни паччахьалкхе я.

3. НГIСФР суверенитет Нохч - ГIалгIайчен паччахьалкхале хилара, вайнахьа этнос лораяра а дегIайоалаяра а доагIеи хиланза дарг доацеи хьал да.

4. Суверенитет лелаер а НГIСФР-е паччахьалкхен Iаьдал хьадаьннар а дукхача къамех латта цун халкъ да. Халкъо юкъарчал доацаш НГIСФР Конституце кIийлеи викалий органашка гIолла кхоачашду паччахьалкхен Iаьдал. НГIСФР халкъа цIерагIа отта бокъо алхха Нохчий ГIалгIай Советски Федеративни Республика Лакхехьарча Совета мара яц.

5. НГIСФР паччахьалкхен суверенитет кхайкаю докхиъ де лерхIараш кхоачашдар духьа—исторически нийсо меттаоттаяр духьа, нохчийн гIалгIайи халкъашта тIаоттаь хиннача геноцидах хьахинна вуламе хIамаш дIададахар духьа, къамах хьабаларга, социальни хьалга, ди лелабарга. политически уйланга хьежа доацаш республика берригача гражданашта царна доагIаш дола вахар хилийтара. хIаьта хIара халкъа — къаман паччахьалкхени къаман - культурнии форма харжа йола бокъонаш Iалашъе.

6. НГIСФР суверенитета политически, экономически, правови гарантеш оттаю:

Федераце къаман - паччахьалкхени административно - территориальнии лоаттамах дола РСФСР Договорен законодательстваи кIийлен тIа РСФСР-арга республикас дIалуш долчаргара дIанийкхача паччахьалкхени обществении вахара дешаш къоастаде НГIСФР дизза Iаьдал хилар; Республика еррига территоре тIа НГIСФР Конституцеи НГIСФР законаши лакхе латтар; НГIСФР суверенни бокъонашта духьалара гIулакхаш леладелга соцаду НГIСФР Лакхехьарча Совето ерригача территоре тIа (НГIСФР-ан РСФСР-ан юкъе барт ца товш эттар къоастаду республикашта юкъерча ДоговорагIа оттаеча порядкагIа; Нохч-ГIалгIайчен къаман рузкъа, цунца лаьтта, лаьттагIара рузкъаш, Iалама рузкъаш, кхыйола ресурсаш доалахьа хила, пайда эца, ловча дIаяхийта бокъо яц алхха халкъа мара; РСФСР-ага республикас дIаенна полномочеш кхоачашъеча НГIСФР-а бокъо хилар, РСФСР-е ший викалаш хилар; 30—50 шерашка геноцид тIаоттаярах моральни, материальни, физически дайнар меттаоттадайтар, исторически доазонца Нохч - ГIалгIайчен территори меттаоттаяйтар.

7. Нохчий ГIалгIай Советски Федеративни Республикас Iалашъю ший субъектий суверенитета правови гарантеш: РСФСР Договорен законодательстваи кIийлен тIа НГIСФР-ен РСФСР-ен карахургдолаш дIаденначаргара дIанийккхача паччахьалкхени обществении вахараи дешаш къоастаде дизза Iаьдал да Нохчий Республикаи ГIалгIай Республикаи.

НГIСФР. Нохчий Республикана, ГIалгIай Республикана юкъе барт ца кхеташ дар къоастаду царна юкъе оттадаьча Договора тIа оттаьча порядкагIа.

8. Нохчий ГIалгIай Советски Федеративни Республика юкъе йода РСФСР-а, РСФСР-е йолча ерригача паччахьалкхен образованей суверенни бокъонаш мога а ю, лархIа а лоархI.

9. Гражданство йоацаш НГIСФР-е бахача берригача наха гарантированни бокъонаш кортамукъалеи лу НГIСФР КонституцегIа майоагIара: паччахьалкхен меттаги хиларах тарра нохчий, гIалгIай, эрсий меттаги леду, кхыча къамий меттаги лора а ду, дегIа а доаладу.

10. НГIСФР ерригача территоре тIа оттаю НГIСФР гражданство. ХIара гражданина йолаш юс РСФСР-а гражданство, СССР гражданство. Республикал арахьа болча хана НГIСФР гражданаш НГIСФР-о лорабеш а хьаллоацаш а ба.

11. НГIСФР-ас гаранти лу НГIСФР Конституце боарамашка гIулакхаш леладеча гражданашта, политически партешта, общественни организацешта, дукха нах юкъе болча боламашта, дина организацешта паччахьалкхени обществении гIулакхашта юкъе дакъа лаца а доал де а.

12. Законодательни, исполнительни, судебни Iаьдал дийкъа хилар правови паччахьалкхе хиларах тарра НГIСФР йолаш хилара эггара лоархIаме принцип я.

Нохч - ГIалгIайчене лелашдола законаш кхоачашдара лакхера надзор дIаттаю Нохчий ГIалгIай Советски Федеративни Республика Прокуроро.

13. НГIСФР-о дIакхайкаду дунен халкъашта юкъерча бокъон массане могаяь принципаш ше хьаллоацаш хилара, деррига халкъашца машарен бартен яха, Нохч - ГIалгIайчен хьашташ лора а деш, республикашта юкъерча, къамашта юкъерча, халкъашта юкъерча гIулакхашка конфронтаци ца хилийтара мел доагIа гIулакхаш де кийча а я.

14. Ер Декларации НГIСФР Конституци оттадара, федеративни Договораш даран республикански законодательство эргадаьккха тоадараи йола кIийле я.

ВАЙНАХСКИ СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН СУВЕРЕНИТЕТАХ ЙОЛА ДЕКЛАРАЦИ

БIаьшерашка кортамукъен шоай лоIамен хила гIерташ хьадоагIача вайнахьа халкъа лоIамца чIоагIал а лувцаш,

вайнах этнически лорабарен меттаоттарен хьал суверенни паччахьалкхале хилар мога а деш,

Нохч - ГIалгIайчене бахача массе къамех болча наьха бокъонаши хьашташи лархIа а лоархIаш,

кхыча халкъий суверенни бокъонаш вайнаха традиционни лоархIаш хилара тешал а деш,

демократически, правови паччахьалкхе хьае а гIерташ, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совето торжественно дIакхайкаду Вайнахски Советски Социалистически Республика хьахинна хилар.

1. Шоай кхел шоаш къоастаяра йола вайнахьа бокъонаш кхоачашъяр духьа Нохч - ГIалгIайчен территоре тIа хьаеш йола суверенни паччахьалкхе я — Вайнахски Советски Социалистически Республика, лоацца аьлча Вайнахски Республика е Вайнахски ССР. Вайнахски Республика суверенитет я: Республика паччахьалкхен Iаьдал цун территоре тIа лакхе латташ ший лоIамеи хилар, арахьара гIулакхаш ший лоIаме а нийса бокъо йолаш а леладар.

Вайнахски ССР СССР-а юкъейодаш я. советски республикай кортамукъа союз хьаеча юкъе дакъа лаца кийча а я.

2. Вайнахски республика паччахьалкхен Iаьдала кIийле массе къамех болча гражданех латта халкъ да.

Вайнахски республика халкъа дизза дола Iаьдал чакхдоаккх дукхача партеех болча наха халкъа лоIамей кортамукъеи цIена деча хоржамашка Советашка хержача халкъа депутаташка гIолла. Юкъарчал доацаш Вайнахски республика халкъо къоастадеш доаца деррига дешаш халкъа цIерагIа къоастаде алхха республика Лакхехьарча Совета мара бокъо яц.

Вайнахски республика Лакхехьарча Совета бокъо я халкъо духхьала ший лоIаме къестадеча дешай хьакъехьа республика суверенни бокъонаш меттаоттаяра решенеш е.

3. Вайнахски республикас ше къестаду ший паччахьалкхен вахара деррига дешаш республика Конституце лакхалени законий кIийлен тIа цун территоре тIа.

Союзнии халкъашта юкъерен правовии акташ Вайнахски республике дизза чIоагIлац республика Лакхехьарча Совето ратификаци яьчул тIехьагIа мара. Республиканен союзаи юкъе барт ца кхетар къоастаду. Союзни договора кIийлен тIа. Республика Лакхехьарча Совето чIоагIъяь акташ дIайоах цу Лакхехьарча Совето ше уж чIоагIъеш хинна бокъонаш а йолаш.

Вайнахски республикера паччахьалкхен Iаьдал кхоачащду законодательни, исполнительни, судебни Iаьдал декъара принципа тIа.

4. Вайнахски республика ший гражданство йолаш я.

Хьабаларга. социальни боахамга, хьалга, ди лелабарга, расахи къамахи хиларга, маIа-кхал хиларга, образованега, меттага, политически уйланга, деча хIаманга. кхычунга хьежа доацаш республикас цхьатарра бокъо йолаш лоархI берригa ший гражданаш.

Вайнахски республикас йоакхо а ю ший доазол арахьа болча ший гражданий, уж лорабара гIулакхаш а ду.

Вайнахски республикас нийсъю иммиграционни процессаш.

Вайнахски республика гражданий хила йиш я кхыча паччахьалкхен гражданство.

5. Вайнахски республика территори хувца йиш яц цун бартагIа доацаш.

Вайнахски республика гIертаргья Iаьдало низагIа дIадаьха нохчийи гIалгIайи лаьтташ юхахьадаха. Уж лаьтташ да нохчийи гIалгIайи къаман кхуврча дакъа, цIаккха цхьаннегара хьадаькха а хиннадац.

6. Вайнахски республикас ший лоIаме къоастаю ший экономически статус. экономически ший лоIаме хулга кхоачашдареи лорадареи йоагIаш йола правови база а механизмаш а хьаю.

Вайнахски республика территоре тIара лаьтта, лаьттан охкалаш, сигале, хин а Iалама кхыйола а ресурсаш цун халкъа доалахьара рузкъа да, из хила, цох пайда эца, шийна ловча дIадахийта цун мара бокъо а йоацаш. Вайнахски республика территоре тIа цун суверенни бокъонаш а йоацаш хьаь еррига экономически Iилматехнически потенциал халкъа доалахьа йоал. республика суверенитета материально - техническии кIийле хила дIа а отт.

Вайнахски республике рузкъан да, хилара законагIа хьахинна еррига формаш цхьатарра бокъо йолаши цхьатарра лораеши я. Хьахулаш да саг ший къахьегама да хилара бокъо Iалашъеш дола хьалаш. ЗаконагIа да Iалама, наха, цар цхьатарра бокъонаш хилара е вахара, унахцIенонна, юкъара тIанийшача моральни нормашта. паччахьалкхенна зе деш доаца экономически кхыча пайданеи дола деррига балхаш.

Вайнахски республика бокъо я ерригроссийски еррига союзни рузкъан дакъа долаш хила. Из дакъа хьадаь да халкъо къахьегаши вайнахьа доалахьа долча гузкъах — Iалама ресурсех пайда эцаш.

Республика бокъо я 1944 шера денз 1957 шерга кхачалца йолча хана вайнаха геноцида наькъаца департаши ярах даь геттара доккха зе хьатакхийта.

7. Вайнахски республикас ший лоIаме къестаду республика территоре тIа Iалам лорадареи Iалама ресурсех пайда эцара. экологически кхерамзлен халкъа генофонд лораяреи дешаш.

Республика бокъо я союзни органашеи ведомстваши цун Iалама даь зе меттаоттадайта.

8. Вайнахски республика ший лоIаме я вайнаьха культурнии духовнии дешаш къоастаде, информаце, образоване, кхетам балара ший йола система хьае.

Республикас мукъалу кхыча къамий общностaшта культурни дегIааха.

Вайнахски республикас Iалашду вайнаьха меттаги республика вахара еррига сферашка бувцилга. йоакхо ю исторически сакхетам, вайнаьха дикагIйола демократически динеи традицеш меттаоттаяра.

Республикас тIаэцап моллагIча а цхьан идеологически концепце монополи хулга, хIаьта правови система оттаю адамий юкъара гаиташ тIаэцара наькъаца.

Республикас йоакхо ю цул арахьа бахача вайнаьха къаман - культурни, духовни, метта хьашташ кхоачашдара.

Республика бокъо я республикал арахьа йола ший къаман - культурни историчени ганзаш ший доалахьа хургйоалаш цIая.

9. Вайнахски республика бокъо я кхычоа кара йоаца а Союзаца цхьана а оборонни политика лелае.

Эскара формированеши тIема кхоачамаши республика территоре тIа дIанийсдара а цар ха янкхара а дешаш къестаду Вайнахски республика Лакхехьарча Совето.

Республика чурча кхерамзлен система ший лоIаме къоастаю.

Вайнахски республикас къоастаю ший гражданаша эскаре гIулакх дара порядоки хьали.

Вайнахски республика гражданаша эскаре гIулакх ду республика территоре тIа. Вайнахски республика Лакхехьарча Советагара мукъа боацаш тIем тIа оттабе бокъо а яц.

Вайнахски республикас дIакхайкаду дукха нах боабеш дола герз е цар компоненташ йоаца, хьа ца ю, ший территоре тIа ца могийта нейтральни паччахьалкхе хила ший безам болга.

10. Вайнахски республика дунен халкъашта юкъерча бокъон субъект хулаш я, юкъарчал доацаш кхыча паччахьалкхенашта юкъера гIулакхаш леладу, викалаш дIаухийт, хьатIанийбу, ишта кхыдараш ду. вешта аьлча политически, экономически, кхыча сферашка республика къаман хьашташ кхоачашде лерхIаш цхьатарра бокъо йолаш дунен халкъашта юкъерча гIулакхашта юкъе дакъа лоац.

Дунен халкъашта юкъерча арене Вайнахски республика тIехьа я дунен халкъашта юкъерча принципашта, паччахьалкхен чурча бокъонна хьалхашка хьаллоац. цун приоритет, докккхий-зIамига хиларга хьежа доацаш халкъий бокъонаши хьашташи вIаши лархIара кIийлен тIа оттабаьча машаре яха кийча я.

Вайнахски ССР-а кхыча советски республикашцара гIулакхаш леладу цхьатарра бокъонаш йолча договорий кIийлен тIа.

Декларацн оттаяь я суверенни Вайнахски республика идеологе кIийле а лоархIаш.

МОСКВА. Берашта новкъостал дара хьдда йолча программашта средстваш гулъяра тIаерзаль е советски берий фонда ахчан лотарея. Цун билеташ дохка доладенна укх шера 12 сентябре городашка Москве, Соче. Цул тIехьагIа уж доахкаш хургда берригача мехка а. ХIара дилагIдола билет кхадж боагIаш да.

Билета мах 5 сом ба.

КХАШКА БОАХКАРАШТА

САЛОIАЧА МИНОТАШКА

Кхашка балхаш сихденнача хана, эше а ца эше а оттаьча графиках «ворс-тIох» яьха ханаш дIаяьннай. Бакъахь а яьннай. ХIаьта а дийнахьа сарралца балха воаллача сага кIеззига, массехк минута са мукъадаькхача хIама дац. ЦаI из да. ШоллагIдале, хьалха мо «халтура» а ца кхухьаш бокъонца наьха са айдергдола концертни номераш хила еза ахархошта хьалхашка уттаераш.

Иштта лоархI оаха. Наьсарерча района агитбригада доакъашхоша, кхашка боахкараша хьалхашкара тхоай декхараш. Лоаца а сакъердаме а номераш кийчъю оаха царна. Цу гIулакха уж раьза а ба. Цу тIа ха а хувц оаха царна эшшача тайпара: е делкъийна хIама дуъача хана, е саррахьа болх чакхбаьлча.

Къаьстта езаеннай ахархошта городской культура Дворецера Зангиев Руслана кулгалдеш йола концертни группа. Талант йола нах ба цу группе гулбеннараш: А. Зурабов, Л. Могушкова, Ф. Мальсагова, С. Осканов, А. Мальсагова кхыбараш. ХIаьта кулгалхо Р. Зангиев-м вувца везаш мичав.

ХIанз а тIехьа заявкаш ух цу группага дукха ха йоацаш из хиннача «40 лет Октября» яхача совхоза механизаторашкара, кхычахьара.

А. МОГУШКОВ,

ДОТТАГIАЛА ФЕСТИВАЛЬ

Г. Грозне хилар НохчГIалгIай АССР культуран искусстваи болхлой съезд. Цига уттадаь дешаш актуальни а лоархIам болаш а дар. Иштта съезде хиннача кхича республикашкарча хьаьшаша а фусамдаьша а хьал а лоацаш лаьрхIар «Терек» — река дружбы» яха фестиваль республике дIаяхьа. Цу фестивала кийчо еш хиннаб культура болхлой.

21 сентябре цIей дIадоладенналга ховре долаш дар городе араваьннача сага. Массанахьа цIей дезде нах тIахьехаш, сакъердаме, безаме из дIадахьара хьалтеха транспортанташ яр.

Фестивале дакъа лоацаш я «Голос гор» яха Ножай-Юртарча культура ЦIен ансамбль. Цу ансамбла доакъашхоша цIенхаштта кийчо яьй фестивала. Тайп-тайпара а сакъердаме а я цар программа. ВIашагIкхийттарий теркам тIаувзаш, ладувгIа дог доагIаш иллеш доахаш, пандар локхаш бар кагийнахи мехкарийи.

Массанена а чIоагIа хозахийтар БагдашкинагIар дезалий ансамбль. Дас хьалха а оалаш цар даьха иллеш дег чу дужаш дар. Иштта лаьрхIа фестивала кийчо яьлга хоалора Аргунски культура ЦIен «Голос родника» яхача ансамбла программага ладийгIача.

Дай оамал лораеш тIабаькха хьаьший безбеш дIахьу фестиваль. Къулбаседа Кавказа республикай халкъий культурен искусстваи массаза а хиннай айхха шоайла ювзаенна. Дукха дар цар цхьатарра дола юкъара хIамаш. Профессиональни ансамбла доттагIала концерташ да «Лезгинка», «Вайнах», «Кабардинка» иштта кхыдараш а. Цу вежарала коллективаша вIаши йовзийтай живописа мастерий выставкаш, графика, скульптура, прикладной искусство.

Вежарашха йолча республикай театраш цкъа санна дукхаза а уттаьй шоай драматурги произведенеш. Иштта вайцига безамца тIаийца хиннаб дирижераш иллналархой. Цхьана дIакхихьай симфонически сайренаш. Нохч-ГIалгIай республика дукхха артисташ коллективаш вежарашка йолча республикаша сийлен цIераш енна, грамоташ тийнна ба.

Г. Грозне арадувлача журналаш тIа, альманаха тIа кепайийттай лоалахарча республикай писателий произведенешта. Творчески, союза правленеш цхьана дIакхихьай заседанеш. Цига массанахьа дийцад республикашка бахача наьха барт-цхьоагIо чIоагIлургбола хIама.

Даьр, дийцар дайна моттиг яц. Нийсхо хьа тIа ялан за а яргьяц. Нохчийн-гIалгIайн массаза а хиннаб доттагIала, машара тIехьа. Теша дог доагIа культура а искусство а юкъе а йолаш бакъдар кот а даьнна болчара цабезам дIабарг хиларах.

Тирк массане а юкъара да.

Фестиваль дIахо а боккхача безамца дIахьоргья аьнна хеталу, иштта я цун юхьиг.

Редактор Х. Э. АУШЕВА.

ОБЪЯВЛЕНИ

ВЕЗА НОВКЪОСТ!

Советски Союза Турпала Н. Денина цIерагIча № 2 йолча юкъерга профессионально - технически училища деша хьех 11 класс йистеъяьккха бола кагирхой. Царна Iомаергья укх тайпара говзалаш:

1. Технологически установкай оператор.
2. Химическь анализа лаборант.
3. Промышленни оборудовани тоаеш вола электромонтер.
4. Электрогазосварщик, промышленни оборудовани тоаеш вола слесарь.
5. ЭВМ оператор
6. Столяр (мебель хьаеш).
7 Компрессорийн насосийн машинист.

Стипенди 30—72 сом да. Дешара ха — цхьа шу.

9 класс яьккхараш

1. Технологически процессий лаборант.
2. Промышленни оборудовани тоеш вола электромонтер.
3. Счетно-вычислительни машинашта гIулакх а тоаеш а вола электромеханик.
4. КИП-и А-и слесарь.
5. Столяр (мебель еш).

Итт класс яьккхараш шоллагIча курсе дIгац. Дешара ха — 3 шу.

Дешархой пачхахьалкхено бизза Iалашбеш ба. Училище болх беш спортивни секцеш я: волейбол, баскетбол, истола тIара теннис, вIаши качбаха латар. Кружкаш: «ЦIен — наналь», «Мозаика» — мебела художественни оформленеш, вокальни, халхара, судомодельни.

Деша дIаоттара эшаш дола документаш:

Паспорт (варах дола тешалл), лорий справка (ф. о. 86), бахаш йолча моттигера справка, характеристика, образоване аттестат е свидетельство.

Училища адрес. г. Грозный, Индустриальни улица № 10. Трамвайца водаш №№ 2, 5 «Пожарка» яхача остановке кхаччалца. Телефонаш: 26-48-15, 26-48-18, 26-34-29.

* * *

№ 2 йолча СПТУ-е хьам бу эскарера запасе баьха бIухой деша дIаэц укх тайпара говзалаш IомаергIолаш:

1. Оператор - машинист.
2. Промышленни оборудовани тоаеш. Дийша ваьлча г. Грозне А. Шерипова цIерагIча ГНПЗ яхача тешшаме балха а вохийтаргвулаш.

Дешара ха 3 бутт. Стипенди 120 сом да. Дешар дIадолалу группаш вIашагIехкачул тIехьагIа.

Тха адрес: г. Грозни, Индустриальни, 10. №№ 2, 5 йолча трамвайещца «Пожарка» яхача остановке кхаччалца. Телефонаш: 26-48-18, 26-34-29, 26-48-15.

Шоай доалахьа цIеноши хьайбаши долча гражданашка дIахойт

Шоай доалахьа цIеноши хьайбаши долча гражданашка дIахойт: дIаяланза яргIйоаца страхови платежаш дIаялара ха 30 сентябре чакхйоалалга.

Из ха тIакхачале дIа ца янна платежаш декхар хьаьрча тIаюс. хьа ца луш тIехьдоалийтача хIара дийнахьа 0,1 процент пени тIа а кхеташ.

Платежаш дIател: юртарча районашка, юрта советашка, городашка госстраха инспекции, сбербанка отделенеши.

Нохч - ГIалгIай АССР пачхахьалкхен страховане управлени.

ТЕЛЕПРОГРАММА

ШОАТТА,
22 СЕНТЯБРЬ,

I ПРОГРАММА

6.30 — 120 минот.
8.35 — Вай беш.
9.05 — Владимир Лубенко, Ленинградски художника бакъйола стержневи системаш.
9.25 — Хьайбай вахар.
10.25 — Омски милице ансамбла дIалокх.
10.55 — «Партнер». Коммерчески вестник.
11.25 — А. Днишево концерт.
12.25 — Останкино цIерагIча концертни студе драматургаца М. Шатровца вIашагIкхетар.
14.30 — «Долой огуречного короля» — берашта телеспектакла премьера.
15.50 — «Политически диалогаш».
диалогаш».
16.50 — Дунен халкъий творчество.
17.20 — «Архивы времени» яхача Iилма-популярни фильма премьера 4-гIа сери.
18.20 — Дунен халкъашта юкъера панорама.
19.05 — «Паддингтонски вокзалера 4.50 м яьлча поезд дIабода» яха художественни фильма премьера.
21.00 — Ха. ТСН.
21.40 — «Счастливый случай» дезалий телевикторина.
22.55 — «А» яха программа.
00.25 — Виктора Цоя тIеххьара концерт.
00.55 — ТСН.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.20 — «Инкала апельсин сернна еза» яха мультфильм.
8.30 — «Хьасташ».
9.00 — Iийне 40 градусал дукхагIа я.
10.05 — «Дезал».
11.00 — «Содружество» яха видеоканал.
14.30 — «Советски Россе» видеоканал.
17.05 — «Фу мах ба культура?» Сунженски района юрташкарча клубай проблемаш (гIалгIай меттала).
17.45 — Мультфильмаш.
18.00 — Музыкальни открытка.
18.05 — Прогресс. Хоам. Реклама.
18.30 — «Экрана тIа я СибарегIе». Киножурнал.
18.40 — 2-гIа августа хинна «Когда поют солдаты» яха салтий илле фестиваль, цIаьхка хьокха дех зрителаша. «Синий конверт».
20.00 — Бийса дакъала хийла шун, бераш! «Пирог с бананами». мультфильма хьалхара дакъа.
20.20 — «Адасий гIайгIа яр хьалхар чу плана тIа».
21.00 — Ха (сурдопереводаца).
21.40 — РСФСР Лакхехьарча Совета сессе дневник.
22.40 — Н. В. Гоголь «Иван Федорович Шпонька и его тетушка». Телеспектакль.
23.35 — Теннис. Кубок Дэвисо. СССР сборни — Испани сборни бийсанара сеанс.
00.35 — «Задание по почте» яха художественни фильма «Телефон полиции 110» (ГДР, 1980 ш.) яхача цикла юкъера.

23 СЕНТЯБРЬ,
КIИРАНДИ

I ПРОГРАММА

8.00 — Массанена йола спорт.
8.15 — Ритмически гимнастика.
8.45 — «Спортлото» тираж.
9.00 — Iуррехьа а.
10.00 — Даймехка гIулакх деча.
11.00 — Iуйрийнара сакъердаме программа.
11.30 — Никъберий клуб.
12.30 — Могашал.
13.15 — Музыкальни киоск.
13.45 — Бейсболен, жирафи, эрсий кантрия» яха хьалхара передачи.
14.45 — «Верешок» яха мультфильм.
15.05 — «Возвращение» русско-японски истореx дола документальни фильма премьера.
16.05 — Юртара сахьат. Панорама.
17.20 — «Архивы времени» яха Iилма-популярни фильм премьера 6-гIа сери. «Магия, чтобы выжить». 7-гIа сери «Большой хаос праздника жизни».
18.20 — «Марафон-15».
19.50 — «Рабыня Изаура» яха художественни фильма 10-гIа сери.
21.00 — Ха. ТСН.
21.40 — Цхьалха а массаза а хургдолчох.
21.55 — Футбольни обозрени.
22.25 — «Ступень к Парнасу» яха халкъашта юкъера телефестивала 2-гIа тур.

II ПРОГРАММА

8.00 — Зарядке отта!
8.20 — «Певческое поле» яха республикански фольклора цIей яха передача я Киевера.
9.30 — «Голубое око Сибири» яха документальни фильма да «Земля тревоги нашей». яхача цикла юкъера 2-гIа дакъа.
10.25 — Передачай программа.
10.30 — Телефильм.
10.45 — «Дека» Шовдан оаз» (нохчий меттала).
11.30 — Никъбарий клуб (сурдопереводаца).
12.30 — «Иоахим лис — детектив с дипломом» яха берашта йола спектакла премьера.
14.05 — Союзни республикай кинопублицистика. «Возвращеаие в Елец» яха документальни фильма премьера.
14.30 — «Советски Россе» яха видеоканал.
17.00 — «Планета» халкъашта юкъера программа.
18.00 — Футбол. Чемпионат СССР. ЦСКА — «Торпедо».
19.50 — «Золотое шитье» яха документальни фильма премьера.
20.00 — Бийса дакъала хийла шун, бераш! Пироги с бананами яха мультфильма 2-гIа дакъа.
20.15 — Коллаж.
20.20 — Рижски православни кафедральни собора митрополичи хоро дIаоал «Прийдите, воспоем» яха илли.
21.00 — Ха.
21.40 — «Иллюзион» Аз гIа боах Москве гIолла» художественни фильм (1963 ш.)
23.25 — Теннис. Кубок Дэвиса. СССР сборни — Испани сборни. Хьамсара новкъостий!
20 сентябре 2-гIча программах 17.00 оборудоване на профилактика еш йсландаь.

ОРШОТ
24 сентябрь

I ПРОГРАММА

6.30 — 120 минот.
8.35 — «Долой огуречного короля» яха телеспектакль.
9.55 — Футбольни обозрени.
10.25 — Камеро дуне хьагойт. советски немци: современностея истореи 1-ра дакъа.
11.25 — Хьайбай дуне.
12.30 — Ха. ТСН.
15.30—ТСН.
15.45 — (США) Пибоди яхача консерваторе симфонически оркестра концерт.
16.35 — «И голос наш услышит мир» яха документальни фильм.
17.25 — Берий сахьат (немецки меттала урокаца).
18.30 — Ха. ТСН.
19.00 — Атуальни интервью.
19.10 — Вайн экономикен.
19.55 — «Земля — наш общий дом» яха фотоконкурс.
20.00 — «Рабыня Изаура» яха художественни фильм 11-гIа сери.
21.00 — Ха. ТСН.
21.40 — Коллаж.
21.45 — «Лебединая песня» яха телеспектакли премьера.
23.10 — «Наше наследие». Французски вIашагIкхетар.
00.00 — ТСН.
00.15 — Событешен хетарашеи. Советски англиски общественни деятелен теледиалог.

II ПРОГРАММА

7.00 — Документальни фильмаш.
8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15 — «Москва, я думаю о тебе...» яха документальни фильм.
8.35, 9.35 — Литература 9-гIа класс.
9.05 — Итальянски мотт.
10.05 — Маман, папан, сон. Бера 2-гIа шу.
10.35, 11.40 — Астроном и11-гIа класс.
11.05 — А. С. Пушкина лирика.
12.10 — «Неблагодарность» яха художественни фильм (Польша, 1976).
13.00 — Оперни увертюраш.
13.50 — «Под куполом цирка» яха фильм 1-рен 2-гIен сери.
17.00 — «Один за всех» яха фильм-концерт.
17.40 — Передачай программа.
17.45 — «В помощь потребителю» яха передача.
18.05 — «Вавана» яха телефильм.
18.15 — Овлура гIала: цуй истореи таханара хьалеи.
18.55 — «Прощайте горя» яха документальни фильм.
19.25 — Информационно-публицистически программа.
19.55 — Футбол. Чемпионат СССР. «Динамо» (Киев) — «Черноморец» СалоIача хана (20.45). — Бийса дакъала хийла шун, бераш! «Хомяк — молчун» яха мультфильм.
21.50 — СССР-а Лакхехьарча Совета сессе.
22.50 — РСФСР-а Лакхехьарча Совета сессе дневник.
23.50 — «Неблагодарность» яха художественни фильм (Польша, 1976).

ШИНАРА
25 сентябрь

I ПРОГРАММА

6.30 — 120 минот.
8.35 — «Лебединая песня» яха телеспектакль.
10.05 — Из хиннад... хиннад...
10.25 — Камеро дуне хьагойт. Советски немци: современностея истореи. 2-гIа дакъа.
11.20 — Берий сахьат (немецки меттала урокаца).
12.20 — Коллаж.
12.30 — Ха. ТСН.
15.30 — ТСН.
15.45 — Молдови музыкальни фольклори концерт.
16.20 — «Таллинский зоопарк» яха документальни фильм.
16.50 — Моаршал да музыка!
17.30 — «Далеко, далеко на юге» яха мультфильм.
17.40 — Iилмай вестник.
18.30 — Ха. ТСН.
19.00 — Поэзе миноташ.
19.05 — «Вопросы истории» яхача журнала редколлегеца вIашагIкхетача дакъа лоацаш ва. СССР-а Академи член-корреспондент «Вопросы истории» яхача журнала керттера редактор А. А. Искендеров, философски историческеи Iилмай доктор Д. А. Волкогонов, исторически Iилмай доктор Л. Н. Гумилов.
19.50 — «Рабыня Изаура» яха художественни фильм 12-гIа сери.
21.00 — Ха. ТСН.
21.40 — «Дап» литературно.художественни программа.
23.40 — «Я вам спою» — авторен исполнителен Алексей Колосова иллей кхолламах лаьца.
00.05 — ТСН.

II ПРОГРАММА

7.00 — Документальни фильмаш.
8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15, 9.25 — «Волшебный край — очей отрада» — яха документальни фильм.
8.35, 9.45 — Музыка. 4-гIа класс.
8.55 — Французски мотт. Дешара хьалхара шу.
10.05 — Французски мотт. Дешара шоллагIа шу.
10.35, 11.35 — Географи. 7-гIа класс.
11.05 — Эрсий къамаьл.
12.05 — «Профессия — следователь» яха художественни фильм. 1-ра сери.
13.10 — Хьасташ.
13.40 — Ритмически гимнастика.
14.10 — «Линия жизни» яхача телефильма юхагойтара сеанса 1-ра сери.
16.25 — Передачай программа.
16.30 — Х. Нурадилова цIерагIча нохчий пачхьалкхен драмтеатра спектакль.
18.00 — Киножурнал.
18.10 — Информационно-публицистически программа.
18.40 — «Расскажем правду» яха документальни фильм.
19.10 — Останкине Парламентари.
20.00 — Бийса дакъала хийла шун, бераш! «Сестрички-привычки» яха мультфильм.
20.15 — Рекламен объявленеи.
20.20 — «Фермеры заоблачных высот».
20.50 — «Вертикаль и Ритмы горящей души» яха документальни фильма премьера.
21.40 — СССР-а Лакхехьарча Совета сессе.
22.40 — РСФСР-а Лакхехьарча Совета сессе дневник.
23.40 — «Профессия — следователь» яха художественни фильм. 1-ра сери.

КХАЬРА
26 сентябрь

I ПРОГРАММА

6.30 — 120 минот.
8.35 — «Лиса и Волк» яха мультфильм.
8.45 — Мсаршал да хьога, музыка!
9.25 — «Дош» литературно-художественни программа.
11.25 — Никъбарий клуб.
12.30 — Ха. ТСН.
15.30 — ТСН.
15.45 — Р. Шумана музыкальни ганз.
16.25 — «Солнечный пленник» яха Iилма-популярни фильма премьера.
16.45 — «Тюльпан» яха калмыцки АССР-а государственни ансамбла концерт.
17.30 — Берий сахьат (английски мотт а хьехаш).
18.30 — Ха. ТСН.
19.00 — «Человек и закон» яха передача.
19.55 — «Рабыня Изаура» яха художественни фильм 13-гIа сери.
21.00 — Ха. ТСН.
21.40 — «Поцелуй феи» яха фильм-балета премьера.
22.25 — «Пресс клуб» яха дайджест — программа. СалоIача хана (23.25) — Коллаж.

II ПРОГРАММА

7.00 — Документальни фильм.
8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
815 — «Адам и Марыля» яха документальни фильм.
8.35, 9.35 — Основы информатики и вычислительной техники. 11-й класс.
9.05 — Немецки мотт. Дешара хьалхара шу.
10.05 — Немецки мотт. Дешара шоллагIа шу.
10.35, 11.35 — Литература 7-гIа класс.
11.05 — Библиотека. Хьалхара передача.
12.05 — «Профессия — следователь» яха художественни фильм.
13.10 — Концерт.
14.10 — Телефильма сеанс (юхагойтар). «Линия жизни» яха художественни фильм 2-гIа сери.
17.40 — Передачай программа.
17.45 — Деша хьех СПТУ-2. Реклама.
17.50 — Завод-рынок.
17.50 — Завод—рынок.
18.10 — Музыкальни открытка.
18.15 — «Социальни хьашташна — тидам теIберзош» (Лицом к социальным нуждам) (чеч. яз.).
18.45 — «Если хочешь быть связистом».
19.00 — Информационно-публицистически программа.
19.30 — «Расскажем правду» яха документальни фильм. «Ведь это наши горы» — 2-гIа сери.
20.00 — Бийса дакъала хийла шун, бераш! «На выставке».
20.15 — Телешоу «50 на 50» юхагойтар).
21.45 — СССР-а Лакхехьарча Совета сесси.
22.15 — РСФСР-а Лакхехьарча Совета сесси дневник.
23.15 — «Профессия — следователь» яха художественни фильм 2-гIа сери.
9 оаУтО8е см вгыутжбшряц

27 сентябрь,
ЕРА

I ПРОГРАММА

6.30 — 120 минот.
8.35 — «Самый, самый, самый» берашта йола фильм.
8.55 — «Поцелуй феи» яха фильм-балет.
9.40 — «Человек и закон».
10.35 — «Байкал» яхача Бурятски АССР-а государственни ансамбла концерт.
11.20 — Берий сахьат (английски мотт а хьехаш).
12.20 — Коллаж.
12.30 — Ха. ТСН.
15.30 — ТСН.
15.45 — Грузински ССР-а государственни камерни оркестра концерт.
16.20 — Берашта — фильм. «Шок и Шер».
17.25 — «Волшебные колокольчики» яха мультфильм.
17.35 — «Приз зрительских симпатий» яха кинофестиваль. Поющие в хоре яха документальни фильм.
18.30 — Ха. ТСН.
19.00 — «...16 шу даланзеи боккхагIеи».
19.45 — Поэзе миноташ.
19.50 — «Рабыня Изаура» яха художественни фильм. 14-гIа сери.
21.00 — Ха ТСН.
21.40 — МВД сводкашка.
21.50 — «Браво, Шаваротти».
22.50 — Кинопанорама.
00.20 — ТСН.

II ПРОГРАММА

7.00 — Документальни фильм.
8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15, 9.25 — Iилма-популярни фильм. «Стихотворени в прозе» И. С. Тургенев.
8.35, 9.45 — Природоведение. 5-гIа класс.
8.55 — Испански мотт Дешара хьалхара шу.
10.05 — Испански мотт. Дешара шоллагIа шу.
10.35, 11.35 — Физика. 8 класс.
11.05 — Библиотека. 2-гIа передача.
12.05 — «Профессия — следователь» яха художественни фильм 3-гIа сери.
13.15 — «Весы Фемиды» яха документальни фильма премьера.
13.40 — Ритмически гимнастика.
14.10 — Телефильма сеанс (юхагойтар). «Линия жизни». 3гIа сери.
17.05 — Передачай программа.
17.10 — «Судьба солдатская» телефильм. (нохчий меттала).
17.30 — Хьора кехатан—терко (каждому письму — внимание) (чеч. яз.).
17.55 — Берашта дола фильм.
18.05 — Информационно-
18.35 — «Расскажем Ира-
публицистически программа.
ну» яха документальни
фильм 3-гIа сери.
19.10 — «Назма» (Юхагойтар) (нохч. меттала).
20.00 — Бийса дакъала хийла шун, бераш! «А у нас...»
20.15 — Хоккей. Чемпионат. СССР. ЦСКА — Динамо (Москва).
21.40 — СССР-а Лакхехьарча Совета сесси.
22.10 — РСФСР-а Лакхехьарча Совета сесси, дневник.
23.10 — «Профессия — следователь» яха художественни фильм 3-гIа сери.

ПIАЬРАСКА
28 сентябрь

I ПРОГРАММА

6.30 — 120 минот.
8.30 — «Заколдованное слово» яха мультфильм.
8.40 — ДунентIара наьха кхоллам.
9.10 — «...16 шу даланзеи боккхагIеи».
9.55 — Кинопанорама.
11.25 — «Браво, Паваротти».
12.30 — Ха. ТСН.
15.30 — ТСН.
15.45 — «Если вам за..»
16.30 — Берашта — телевидени.
17.30 — «Манчжурия» яха телеочерк.
18.25 — «Земля — наш общий дом» яха фотоконкурс.
18.30 — «Кто есть кто».
19.45 — «Рабыня Изаура» яха художественни фильм 15-гIа сери.
21.00 — Ха. ТСН.
21.40 — Коллаж.
21.45 — СССР-а правительствеи.
21.55 — Из хиннад... хиннад...
22.20 — Из золотого фонда ЦТ.
23.50 — Программа «Взгляд». «Да здравствуют люди!» яха приложени.
00.05 — ТСН.
1.05 — Вдвое» яха зарубежни эстрадни программа.

II ПРОГРАММА

7.00 — Документальни фильм.
8.00 — Iуйрийнара гимнастика.
8.15 — Моя жизнь — Россия» яха Iилма-популярни фильм.
8.35, 9.35 — Истори 5-гIа класс.
9.05 — Английски мотт. Дешара хьалхара шу.
10.05 — Английски мотт. Дешара шоллагIа шу.
10.35, 11.45 — Литература. 6-гIа класс.
11.00 — Эрудитий разминка.
12.10 — «Профессия — следователь» яха художественни фильм. 4-гIа сери.
14.00 — «Мы говорим по-русски» яха документальни фильм.
14.20 — «Вылет задерживается» яха телефильм.
17.15 — Передачай программа
17.20 — Дарашна — духьало (потерям — заслон) (нохч. меттала).
17.50 — На душу населения яха телефильм.
18.30 — Расскажем правду яха документальни фильм. 4-гIа сери.
19.00 — Футбол. СССР-а чемпионат. «Спартак» — «Арарат». СалоIача хана (19.45) — Бийса дакъала хийла шун, бераш! «Мы в гостях» яха мультфильм.
20.50 — Объявленеи, передачай программа.
20.55 — «Пять плюс десять» яха факташеи комментарешеи.
21.10 — «Наьна мотт Iомабар халонаш» (гIалгIай меттала).
21.40 — СССР-а Лакхехьарча Совета сессе.
22.10 — РСФСР-а Лакхехьарча Совета сессе дневник.
23.10 — Массанена спорт.
23.25 — «Профессия — следователь» яха художественни фильм

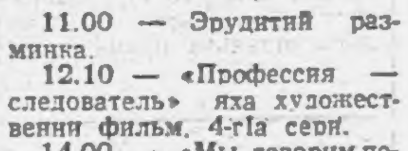

Синоптикаша беча хоамагIа кхоанеи ломмеи мохкаш а йолаш, юкъ-юкъе сийда а йоалаш ха отта мег. 24 сентябре юкъ-юкъе догIа делха. мег. Лостаме хувцалуш секунда 3—7 метр сиха мух хьекха тарлургдац.

Цу деношка бийсана 8 — 13-и дийнахьа 16—21-и градус йIовхал отта мег.

ТХА АДРЕС: 364907. г. Грозный, Маяковске ул. 92 Телефонаш: редактора — 22-45-57; редакторе заместитела — 22-85-07; бахьтехкама секретара — 22-84-68; отделий: идеологически — 22-53-12, промышленностен транспортен — 22-75-81, 22-65-01; агропромышленни—22-47-84 22-90-66; культура — 22-64-75, 22-75-78; письмой — 22-85-64; машинописни бюро—22-89-51; корректорски — 22-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 22-45-57; заместителя редактора — 22-85-07; ответственного секретаря — 22-84-68; отделов: идеологического — 22-53-12, 22-54-04; промышленности и транспорта — 22-75-81; 22-65-01; агропромышленного — 22-90-66; 22-47-84; культуры — 22-64-75; 22-75-78; писем — 22-85-64; машинописное бюро — 22-89-51; корректорская — 22-89-88.

Газет арадувл шинареи ереи, шоаттеи деношка

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковска, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92.

Заказ № 2740.